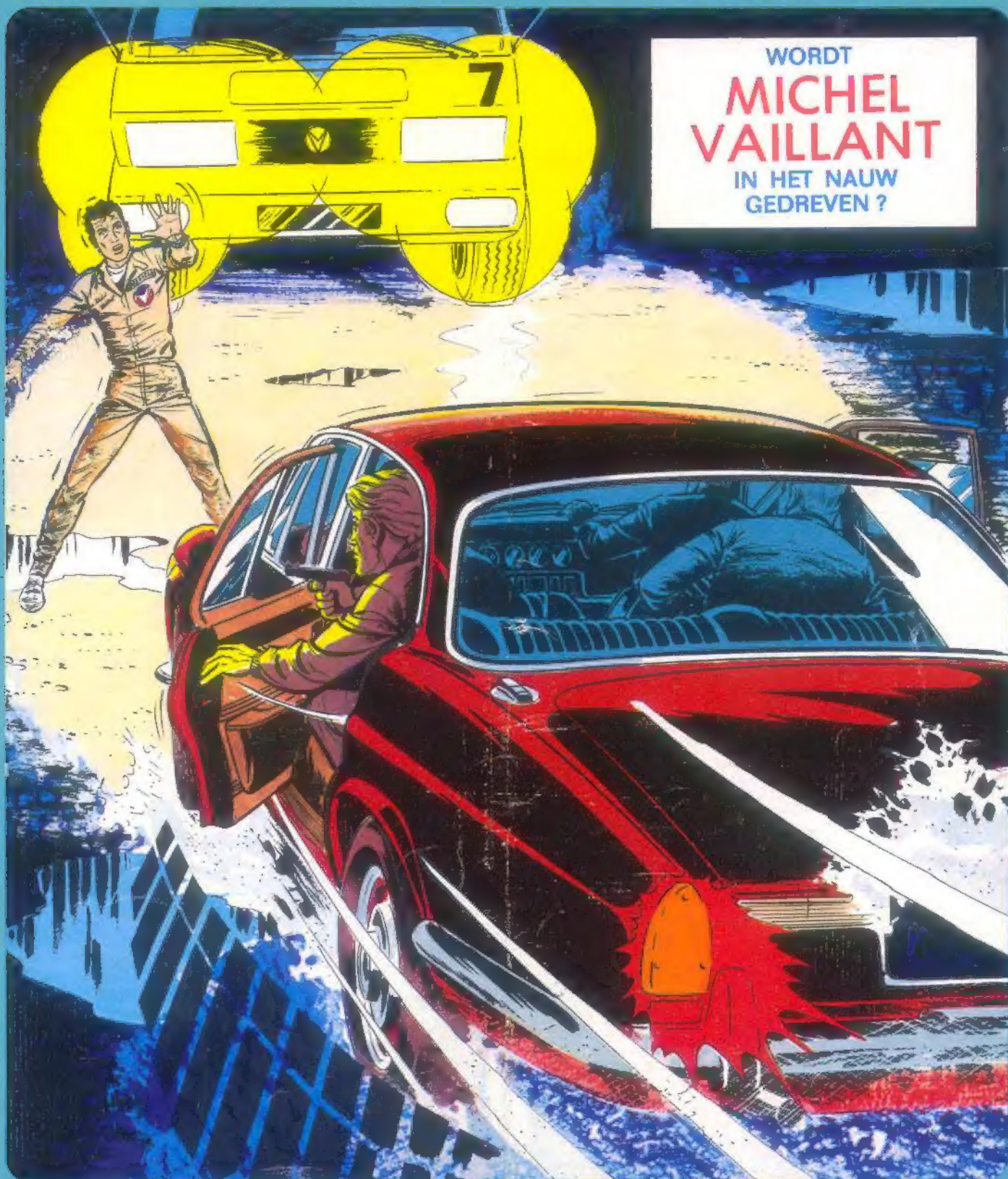

Nr 43 27e jaargang

Kuifje

12 f • NEDERLAND 90 ct • HET WEEKBLAD VOOR DE SUPER-JEUGD VAN 7 TOT 77 JAAR

WORDT
**MICHEL
VAILLANT**
IN HET NAUW
GEDREVEN ?

ZO'N OUDERWETSE FANCY-FAIR...

Ik was er toevallig «tegenaan gelopen» toen ik vorige zondag mijn weg zocht. Het was een groot dorp, een beetje afgelegen en er werd een liefdadigheidsfancy-fair gehouden.

Ik heb er tenslotte de middag doorgebracht.

Er was een orkest, folkloristisch en heerlijk onhandig. Onder een grote tent werden oude 16-millimeter-films gedraaid en «reportages» van plaatselijke grootheden. Er werd friet gegeten en de luidsprekers brulden tussen twee jerks «persoonlijke berichten» over het plein, die groot gelach veroorzaakten bij de ingewijden. Bij verschillende stands konden afschuwelijke voorwerpen gewonnen worden en iedereen had een hoogrode kleur.

Er waren ook allerlei jongens en meisjes, dames en heren, comité-leden en padvindsters, die met grote toewijding druk bezig waren.

Ik bekeek dat alles en vond het allemaal erg ouderwets.

In onze tijd van televisie en snelle auto's is het moeilijk om nog mensen bijeen te krijgen voor een liefdadigheidsfeest. Maar dit hier scheen duidelijk een succes te zijn.

Ik heb een paar vragen gesteld. Zo kreeg ik te horen dat de spreker, die in de microfoon brulde om loten voor de tombola te verkopen, de plaatselijke aannemer was. De twee obers, die met de nodige acrobatie hun bladen vol grote glazen bier hanteerden, waren, de een een student in de medicijnen en de andere, een jonge landbouwer. De dame bij de ijsjes was de vrouw van de apotheker. En de pastoor versloeg iedereen op de baan met de rare fietsen met verbogen wielen. Hij daagde iedereen uit en er werd bijna gevochten om de kaartjes. Alle aanwezigen vermaakten zich ontegenzeggelijk, maar toch waren ze allemaal gekomen uit toewijding. Zeker een honderdtal mensen spanden zich tot het uiterste in om zo

veel mogelijk geld in te zamelen voor het liefdadige doel van die dag.

En ook dat wordt maar al te vaak ouderwets. Tegenwoordig zijn er steeds minder mensen die bereid zijn iets te doen alze er niets mee kunnen verdienen. Financieel gezien dan, bedoel ik. Enkele groots opgezette «operaties» uitgezonderd, waar de radio en de televisie aan meewerkten, is belangeloze toewijding zeldzaam. Het doet me genoeg ontdekten te hebben dat het toch nog bestaat. Alle werk verdient een beloning. Dat is zeker waar. Toch is het soms niet slecht even te bedenken dat een beloning niet altijd uit geld hoeft te bestaan. De beloning des harten (oei, wat klinkt dat ouderwets!) bestaat ook. Die wordt voldoende over gedane plicht genoemd. Op de plaats van de portefeuille, linksboven in de borst, veroorzaakt dat een onvergelijkelijk warm gevoel...

Kuifje.

**DE EUROPABEKER
OP UW TAFEL...**

Onvergelijkbaar! Zo zijn inderdaad de SUBBUTEO tafel voetbal spellen. Dit spel bevat al de kwaliteiten die U van voetbal verwacht: spanning, techniek en tactiek, gezellig, sportief.

Wordt op elke leeftijd met succes beoefend en stelt U in staat elke voetbalfase te lukken: schot, dribbels, hoekschoot, penalty, buitenspel... fantastisch!

Zijn populariteit is zo groot dat er competities worden ingericht. SUBBUTEO bij U thuis, is vermaak voor het leven. Vanaf F 320,-.

Vraag zonder dralen dit spel bij uw speelgoed winkel, of stuur ons onderstaande bon onder omslag toe samen met 1 postzegel van 3,50 F (voor onze verzendkosten).

Zendt mij, zonder enige verplichting mijnerzijds, volledige beschrijving (met foto's) van het SUBBUTEO Tafelvoetbal.

NAAM (drukletters a.u.b.)

ADRES

PLAATS

C.T.A. BONDGENOTENSTRAAT, 55 - 1190 BRUSSEL.

Dit weekblad moet verkocht worden 24-10-72 tegen de verplichte prijs.

Het mag noch in een leesmap, noch in huur gegeven worden, behalve wanneer de uitgever zijn toestemming heeft verleend!

Tekeningen en manuscripten — niet door ons gevraagd — worden niet teruggezonden.

Het weekblad «KUIFJE» Lombard Uitgaven
P.H. Spaaklaan 1-11 - 1070-Brussel. — Prk. 1909.16

Uitgever: Raymond LEBLANC, Is. Gerardlaan 9, 1160-Brussel.

Directeur: Guy LEBLANC.

Redactie: GREG - H. LIESSE - D. PHILIPPART

Heliograf: N.V. PERIODICA

KUIFJE-NEDERLAND

Redactie, Advertenties en Administratie:

Postbus 2344 UTRECHT - Tel. 03478-2138 - Postgiro 37.43.17.

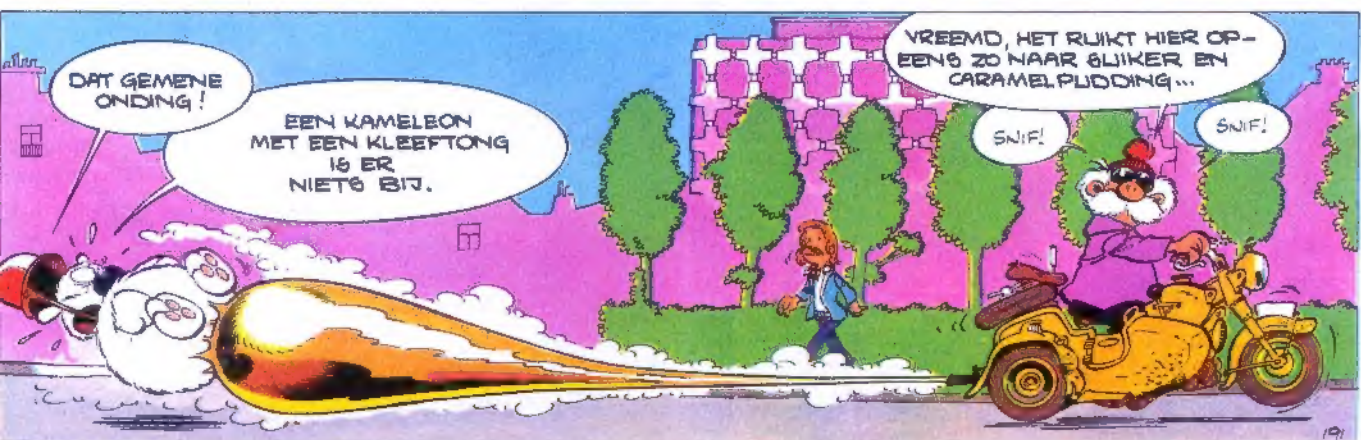
**HIER KAN MEN KUIFJE KRIJGEN
IN HET BUITENLAND**

Frankrijk: DARGAUD S.A., 12 r. Blaise Pascal, 92 - Neuilly s/S.
Zwitserland: INTERPRESS S.A., 16 r. Beauséjour, 1.000 Lausanne.
Canada: LES MESSAGERIES, 8320 de Lorraine, Anjou 437, Québec.

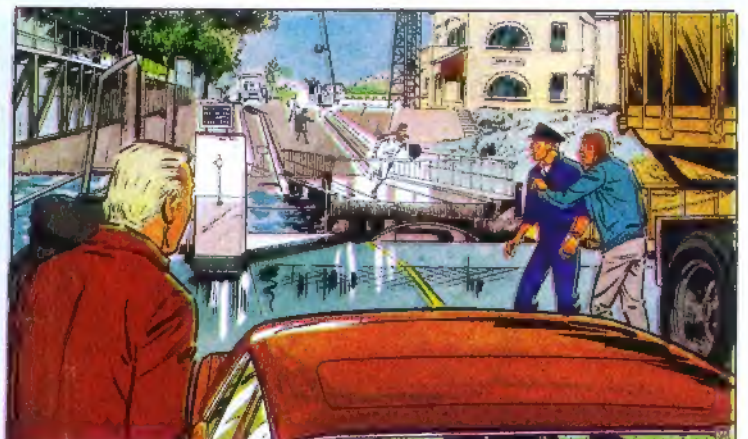
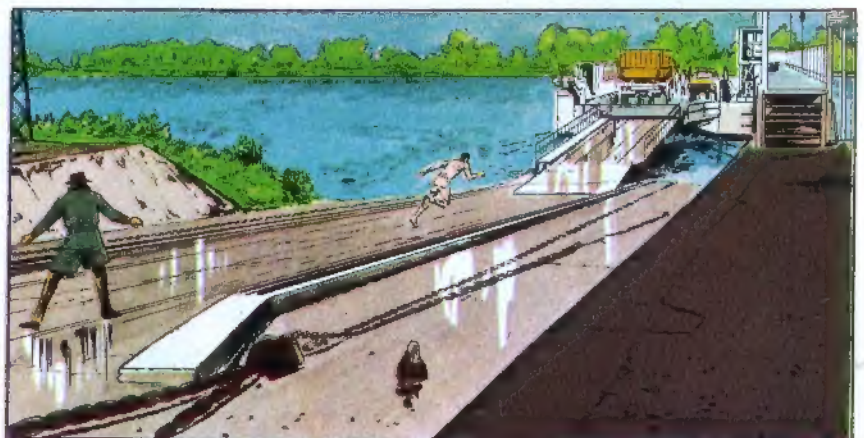
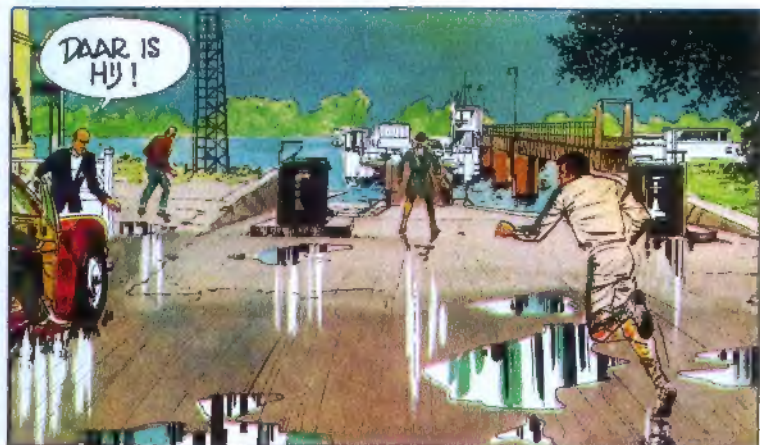
ABONNEMENTEN	België	Nederland	Buitenland
3 maanden	160 F	f 9,75	230 BF
6 maanden	300 F	f 19,50	430 BF
1 jaar	590 F	f 39,—	850 BF
2 jaar	1.150 F	—	1.670 BF

* Advertenties voor België: Tel. 02/22.56.00
Advertenties voor Nederland: KUIFJE-NEDERLAND.

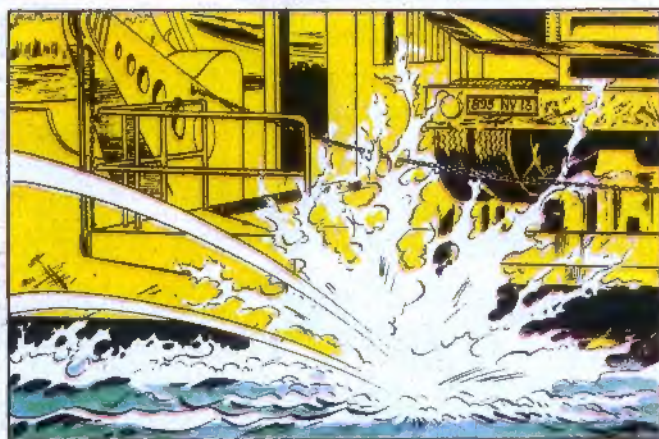

Michel Vaillant maakt een proefrit met een «maanwagen» in een woest en vreemd landschap. Alles gebeurt in het grootste geheim en toch wordt Michel samen met zijn wagen ontvoerd. Hij kan ontsnappen, maar zijn vijanden zoeken hem...

de nachtmerrie

DE MANNEN VAN DE JAGUAR ZIJN RAZEND ALS ZE HUN PROOI ZIEN ONTSNAPPEN. ZE AARZELEN NIET...

EN ALS MICHEL ZICH MET BOVENMENSELIJKE IN-SPANNING UIT HET WATER PROBEERT TE HISSEN...

...VORMT HIJ VOOR DE GANGSTERS EEN PRACHTIG DOELWIT...

ZE STAAN OP HET
PLUNT TE SCHIE-
TEN ALS...

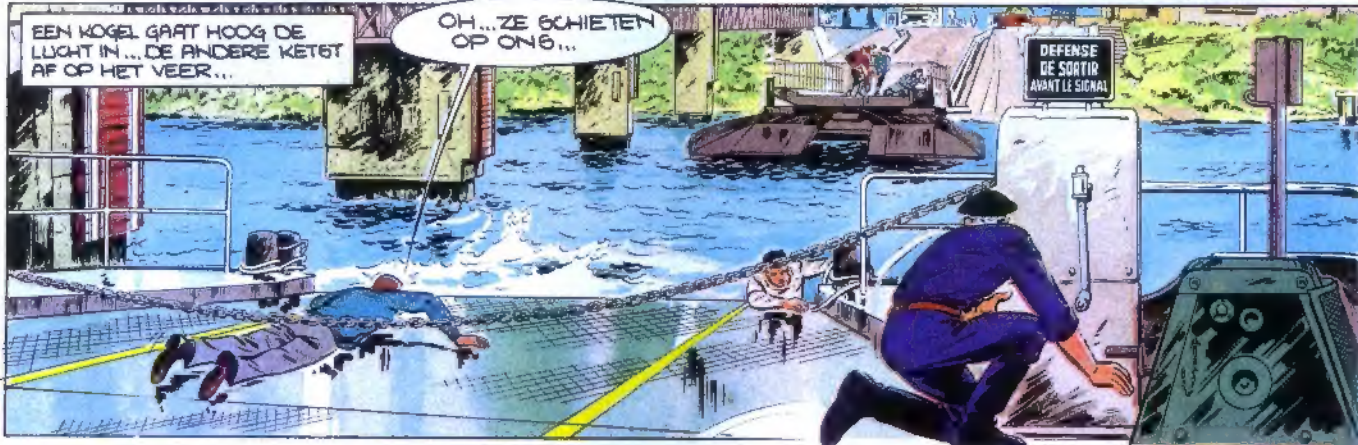
NEE! WACHT !!!...

EEN AARZELING VAN EEN HALVE SECONDE... EN
EEN STORMWIND MAakt DE BEIDE MANNEN NEER...

EEN KOEGEL GAAT HOOG DE
LUCHT IN... DE ANDERE KETST
AF OP HET VEER...

OH... ZE SCHIETEN
OP ONZ...

ONDERLIJSEN WORDT DOOR EEN
MAN GEVOCHTEN ALS EEN LEEUW...

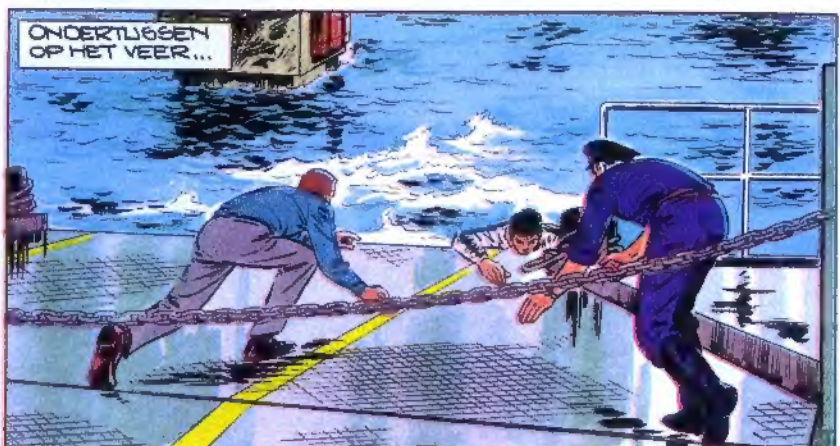
DE BANDIETEN KUNNEN ZO HUN WAPENS NIET RICHTEN...

MAAR ZE WREKEN ZICH OP DE MAN
ALS ZE HUN PROOI ZIEN ONTGLIPPEN...

ONDERLIJSEN
OP HET VEER...

ARME BOULE / MOEDIGE BOULE / «
DE VRACHTWAGENCHALFFEUR VAN
BENJAMIN VAILLANT HEEFT MICHEL HER-
KEND EN GEEN SECONDE GEAARZELD OM
HEM TE HULP TE SNELLEN...

HELA, OPHOUDEN JULLIE! WE
GAAN ER VANDOOR!

WILLES - TOUHT DOOR DE NACHT.

DE ENKELE OMSTANDERS DURVEN DE GANGSTERS
NIET TE WEERHOLDEN OMDAT ZE BEDREIGD
WORDEN MET REVOLVERS...

MICHEL IS OP HET VEER MIN OF MEER IN VEILIGHEID...

DAT IS
MICHEL
VAILLANT, DE
AUTORACER...

WAT DOET
DIE HIER IN ZO'N
TOESTAND?

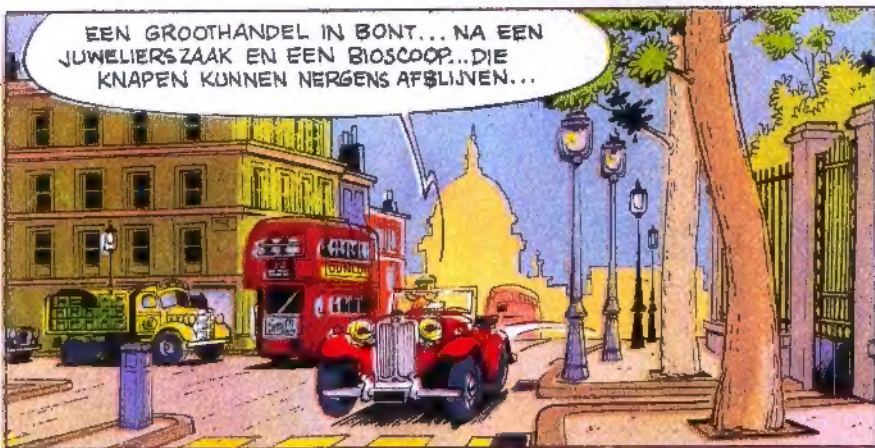
ZORG VOOR HEM DAN GA IK
NAAR BENEDEN...

BENT U NIET
GEWOND?

NEE, MICHEL IS NIET GE-
WOND. MAAR HIJ IS VOL-
KOMEN UITGEPLIT.
ALLES LIJKT EEN ROZE
DROOM.
HIJ ZOU WEG WILLEN
ZINKEN IN EEN DIEPE
SLAAP...

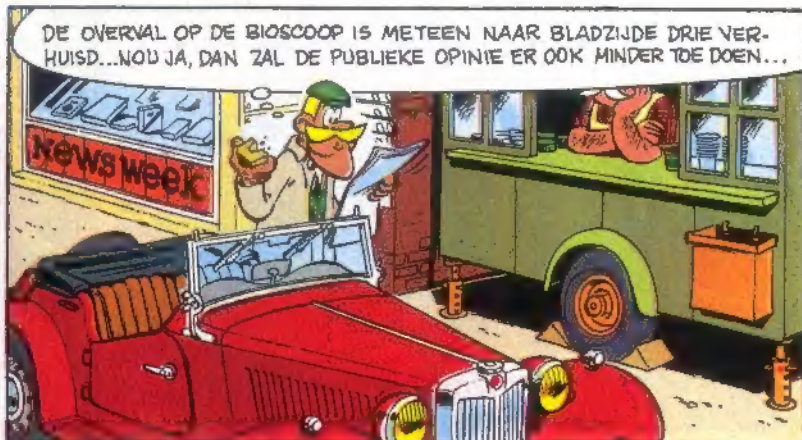
Sluwe gangsters nemen de politie in de maling. Na een overval op een juwelierszaak wordt de kassa van een bioscoop ingepikt. Nu zullen ze een bontzaak leeghalen...

de lachende dief...

EEN ONGELUK KOMT NOOIT ALLEEN.
IK ZAL WAT GELD VAN DE BANK
MOETEN GAAN HALEN.

DE OVERVAL OP DE BIOSCOOP IS METEEN NAAR BLADZIJDE DRIE VER-
HUISD...NOU JA, DAN ZAL DE PUBLIEKE OPINIE ER OOK MINDER TOE DOEN...

VREEMDE TIJDEN TEGENWOORDIG. OVERVALLEN
EN STAKINGEN WORDEN OP DE VOORPAGINA
VAN DE KRANT AANGEKONDIGD EN IEDEREEN
MOET MAAR ZIJN VOORZORGSMAATREGELEN
NEMEN...

EN DAT BRENGT ME METEEN
BIJ HET KERNPUNT VAN DEZE
ZAAK. WAAROM WAARSCHUWEN
ZE STEEDS VAN TEVOREN? DE
VERONDERSTELLING VAN DE UITGA-
NG ZOU TE EENVOUDIG ZIJN.

EN WAAROM LACHT DIE VREEMDE
KEREL ALTIJD ZO RAAR NA ELKE
OVERVAL? DAT KAN HEM VER-
RADEN...EN DAT MOET HIJ
TOCH WETEN...

HEAVENS!
DE KAPITEIN HEEFT
NIET OVERDREVEN, DAT
EEN BEDOENING ALS HET
NU MAAR **ECHTE**
AGENTEN ZIJN!

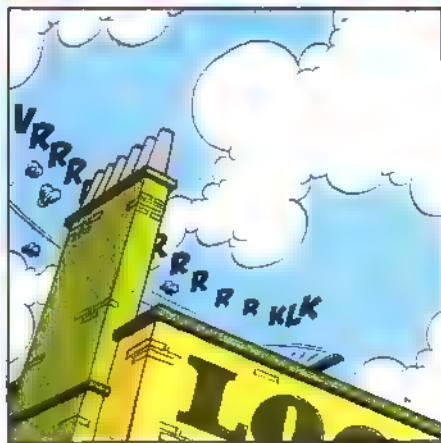

NEE / DAAR IS NIEMAND / DE SCHURKEN!
GROOT ALARM! IEDEREEN
NAAR BOVEN! GRIP ZE!

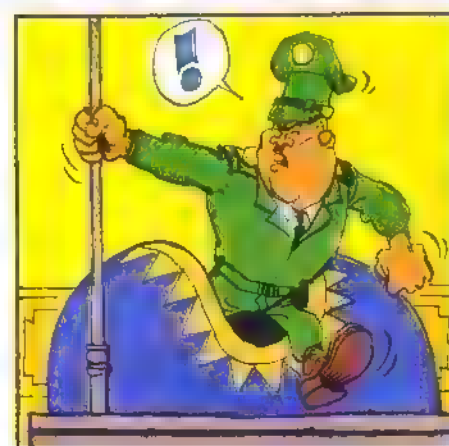
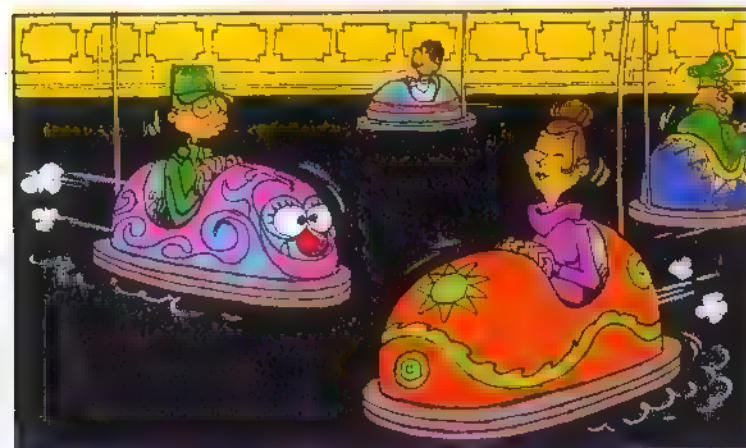
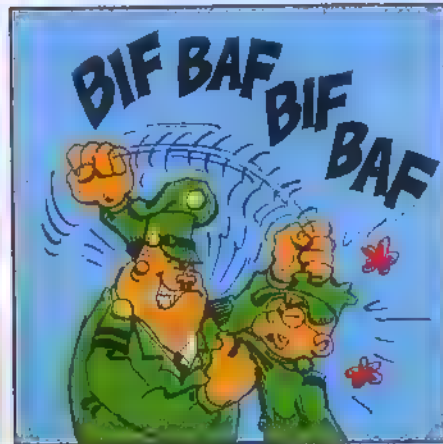
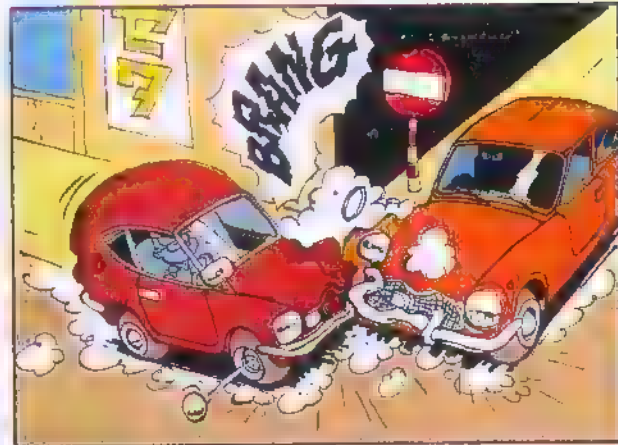
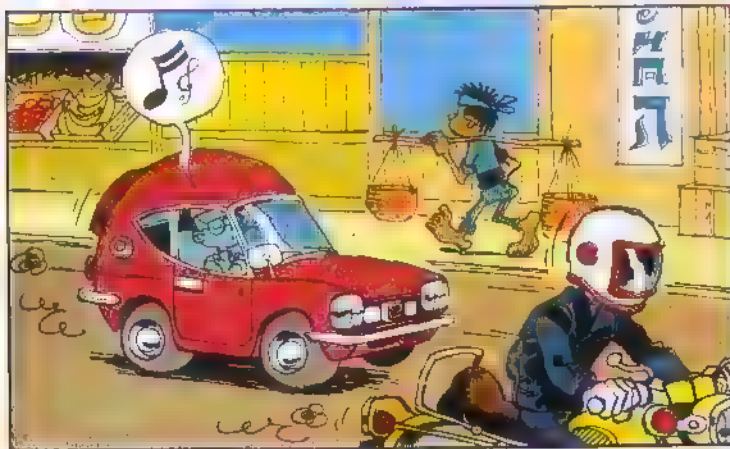

TAKA

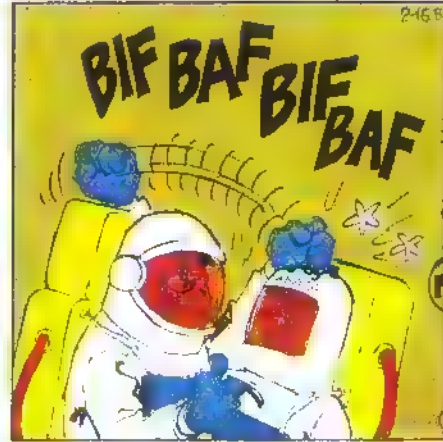
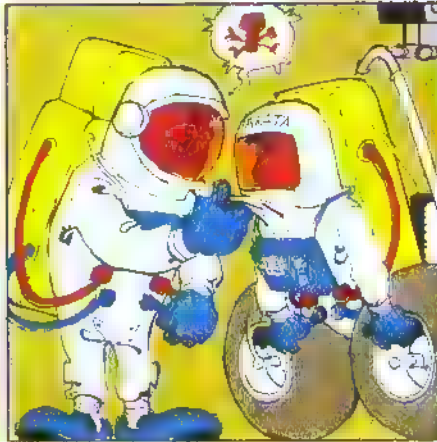
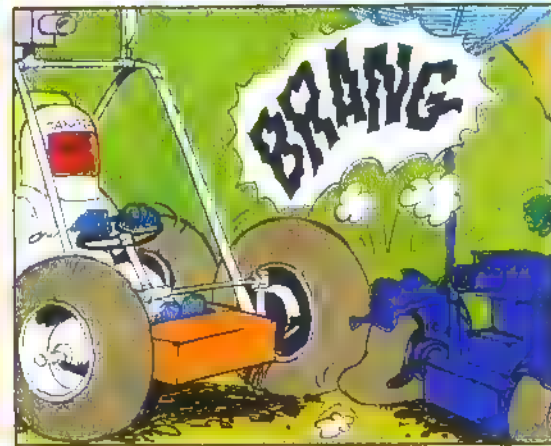
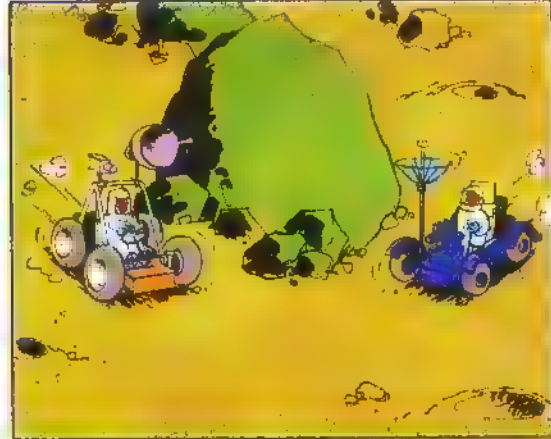
TAKATA

ADJUDANT HATE JOJO, TERWIJL DE WORM VAN DE VERBAZING
AAN DE APPEL VAN MIJN HART KNAAGT, STA IK ME VOORTOUREND
AF TE VRAGEN WAT DE EERBIEDWAARDIGE TAKA TAKATA ERTOE
GEBRACHT HEEFT ZICH VRIJWILLIG TE MELDEN VOOR DEZE LIJTERST
GEVAARLIJKE MAANREIS...

GEËERBIEDIGDE OVERSTE, HET IS
MIJN OVERTUIGING DAT DE EERBIED-
WAARDIGE TAKA TAKATA WANHOPIG
WILDE VLUCHTEN VOOR IETS...
OF IEMAND

De wereld-encyclopedie van het

— De in kursief gedrukte woorden zullen in een afzonderlijk artikel behandeld worden.
— Het land van oorsprong van elk beeldverhaal zal aangeduid worden op de volgende wijze: B. = België, Fr. = Frankrijk, G.B. = Groot-Brittannië, enz...

CAMERA 34

Om de veertien dagen en later maandelijks verschijnend blad in zakformaat uitgebracht in 1948 door de Uitgeverij *Vaillant*, uitsluitend Franse series bevattend. Het was het toelatingsexamen voor een tekenaar voor hij overging naar *Vaillant*. Zo kwam het dat *Gillon*, *Cézard*, *Le Guen*, *Forton*, *Pascal*, *Forest*, enz... hun eerste sporen verdiend hebben. Het was ook het eerste blad dat in Frankrijk op dit formaat gebracht werd. Er zouden veel imitaties volgen, helaas niet allemaal van dezelfde kwaliteit. In april 1966 verandert Camera 34, na 123 nummers, van formaat en wordt groter om in het daarop volgende jaar voorgoed te verdwijnen.

CAMILLE

cf. Dale Arden in *Flash Gordon*
Camille (Roger, bijgenaamd Kiko) (B)

Belgische tekenaar, die lange tijd in Arabische landen doorgebracht heeft. Hij boekte succes door de legendes van deze landen in beeld te brengen. Eerst maakte hij een reeks volledige verhalen: *Djinn* in 1964-65. Maar met *Foufi* en zijn vliegende tapijt veroverd hij de harten van zijn lezers voorgoed. Kiko schrijft zelf zijn scenario's en tekent een wereld, die wel doet denken aan die van de «Duizend en een Nacht».

CAMO (F)

Franse tekenaar uit de twintiger jaren. Camo specialiseert zich in aardige verhaaltjes voor brave, kleine meisjes. Geen ballonnetjes, maar teksten onder de tekeningen, meestal twee per plaat. Zijn voornaamste heldin was *Miquette*, die samen met haar broer Polo verschillende avonturen beleefd in albums, die uitgegeven zijn door Plon. De tekeningen van Camo brachten een wereld, die zeer dicht staat bij die van de Comtesse de Ségur.

Camp (AI) cf. *Campagna*
CAMPAGNA (Hamlet)

Amerikaanse tekenaar, die tegenwoordig de dagelijks verschijnende strip van «*Bringing Up Father*» tekent.

CAMPANI (Argentinië)

Een van de tekenaars van de beroemde serie «*Mister X*», uitgebracht in Argentinië (1951). Hij is tevens de ontwerper van het beeldverhaal «*Bull Rockett*» naar een scenario van *Hector Oesterheld*.

CAMPANI (Paul) (Italië)

Italiaanse tekenaar en scenarist, meer in het bijzonder gespecialiseerd in verhalen met gemaskerde helden. Een van zijn meest bekende figuren is *Misterix*, in Italië zeer succesvol. Verder is Paul Campani, sinds 1965, een van de belangrijkste makers van beeldverhalen in Italië (er wordt een cijfer genoemd van 44 % voor de totale productie tussen 1965 en 1970).

CAMPBELL (Gordon)

Geboren in Kansas City, verblijvend in Nashville waar hij artistiek leider is van de «*Nashville Tennessee and Banner*». Gordon Campbell is ongetwijfeld de grootste verzamelaar van beeldverhalen ter wereld, met meer dan een miljoen documenten, waaronder enkele honderden originele tekeningen, een waar museum van comics, waarmee tentoonstellingen georganiseerd zijn in Nashville, New York, enz.

CAMP SWAMPY (in Beetle Bailey van Mort Walker)

Amerikaans legerkamp, dat jarenlang niets meer van het Pentagon gehoord heeft. Waarschijnlijk heeft men het met opzet vergeten omdat het kamp de meest vreemdsoortige figuren huisvest naast de meest vreemdsoortige van allemaal *Beetle Bailey*. In het kamp zien we de kok zitten mokken boven op het dak van zijn keukenbarak, de generale staf verbergt zich in de bijkeuken om te ontkomen aan de rare invallen van een luitenant; er is een reusachtige granaat te vinden (past in geen enkel kanon, maar wekt wel de diepgaande belangstelling van de Russen op...), de psychiater vecht er met de aaimoezenier, de generaal (*Halftrack*) klaagt erover dat hij niet weet wat er allemaal gebeurt. En vraag de boeren uit de omgeving maar liever niet wat ze denken over het legerkamp en de bewoners ervan.

CAMPIONI (II) It. ■ Il Giornalino

Nieuwe figuur in het Italiaanse weekblad «*Il Giornalino*». «*Il Campione*» is niemand anders dan Carmelo Serna, een jeugdige Siciliaan, die naar Turijn gekomen is om zijn broer Antonio te zoeken waar hij geen nieuws meer van heeft. Hij wordt bokskampioen na een reeks spannende avonturen. *Sergio Saniboni* illustreert dit verhaal geschreven door O. Alberti, uitgegeven sinds maart 1972.

CANADIAN BOY (F) © Sagédition

Na het succes van de televisieserie over de avonturen van deze figuur, brengt Sagédition een getekende versie van de hand van *Raphaël Marcello* in het maandblad *Monty*, daarna in *Bugs Bunny* tot in 1966. *Canadian Boy* is een officier van de Canadese bereiden politie in de sector van Fort Mackenzie. Hij krijgt te maken met smokkelaars, Indianen en allerlei boevenvuit.

CANALE (Antonio)

Realistische, Italiaanse tekenaar, waarvan de western «*la piuma verde*» (1939, in «*il Vittorioso*») al een zeer correcte, letwat stijve, stijl vertoonde, maar die in «*Il solitario dei Sakya*» («*Topolino*» 1940) een meesterschap bereikte waardoor hij een van de groten uit de geschiedenis van de Italiaanse strip is geworden, waardig om in het bijzonder vergeleken te worden met *Harold Foster*.

Cancans de Totoville (les) in «Le Journal de Toto» (1937-38)

cf. «*Toonerville Folks*» (USA)

CANCE (Louis)

Franse tekenaar, maar ook zeer deskundig op het gebied van beeldverhalen. Hij begint in 1966 in *Lisette*, waarin hij volledige, realistische verhalen brengt (J. Verne, Andersen, enz.) Maar in 1970 boekt hij succes als hij de avonturen van *Pif le chien* overneemt, die hij voortzet met 5 platen per week. In 1971 brengt hij *Pépé Dynamite* in beeld, een grappige figuur van *Claire Godet*, voor het weekblad *Formule 1*.

Op historisch gebied werkt Louis Cance voor

CAMP SWAMPY (in «Beetle Bailey» door M. Walker © KFS)

IL CAMPIONE, S. Zaniboni en O. Alberti © Il Giornalino

«Cahiers de la bande dessinée» en aan het blad «Schtroumpf». Hij werkt tevens voor het blad «Ran Tan Plan».

CANGACEIROS (Brazilië)

Bandieten in het noord-oosten van Brazilië, die de provincies in de jaren dertig afschuimden. Ze hebben verschillende romanschrijvers geïnspireerd en een werk «Cangaceiros» van de schrijvers Jorge Amado en José Lins de Rego is als beeldverhaal bewerkt in het blad «Edao Maravilhosa», uitgebracht door Editio-Brasil-America van Adolfo Aizen. De Haïtiaanse tekenaar André Le Blanc, die samen-gewerkt heeft met Will Eisner in de Verenigde Staten, heeft dit beeldverhaal verwezenlijkt. José Lanzellotti heeft «Raymondo o cangaceiro» in 1953 gemaakt en in comic-book-formaat uitgegeven. De Cangaceiros zijn terug te vinden in «Corto Maltese» van Hugo Pratt. Er zijn verschillende films over dit onderwerp gemaakt en we noemen «O Cangaceiros» van Lima Barreto, die tijdens het filmfestival te Cannes in 1953 een prijs kreeg voor zijn muziek «Mulia Rendeira»; en verder «le Dieu noir et le Dieu blond» van Glauber Rocha.

CANIFF (Milton) USA

Milton Caniff werd geboren op 28 februari 1907 te Hillsboro (Ohio). Na het college te Dayton gaat hij naar de universiteit van Ohio. Op aanraden van de tekenaar W. Ireland begint hij aan een loopbaan als cartoonist. Na voor verschillende bladen gewerkt te hebben, gaat Caniff voor Associated Press werken waar hij «Gay Thirties» (1932) tekent en «Dickie Dare», een avonturenreeks (1932). In 1934 gaat hij voor de Chicago Tribune-New York News werken omdat hem daar een interessant contract aangeboden wordt. Hij maakt de serie, die hem in de wereld van het beeldverhaal beroemd zou maken: «Terry and the Pirates» waarin Caniff, onder invloed van Noël Sickles, de krachtige tekenstijl met het penseel brengt, waarin de verteltechniek op meesterlijke wijze gebruikt wordt en overal navolging vindt. Tijdens de oorlog gaat Milton Caniff door met Terry. Voor het War Department tekent hij een beeldverhaal bestemd

voor de legerbladen. Hij tekent «Male Call» en illustreert gidsen van het leger voor China. In 1947 weigert Caniff door te gaan met «Terry and the Pirates» en hij verbreekt zijn contract met zijn syndicate. Hij ontwerpt een nieuwe serie, waar hij de eigenaar van is: «Steve Canyon». In 1946 ontvangt Milton Caniff de Reuben, de eerste Reuben uitgereikt door de National Cartoonist Society. In 1972 ontvangt Caniff opnieuw de Reuben ter gelegenheid van het «First American Comics Congress» in New York.

CANOLLE (Jean)

Door tussenkomst van de televisie doet Jean Canolle zijn intrede in de wereld van het beeldverhaal. Als schrijver van succesvervolgverhalen, ziet hij twee daarvan in beeld gebracht door Paul Gillon. «La déesse d'Or» wordt gebracht door le Journal de Mickey in 1961-62. «Le Temps des Copains» en vooral Lucien Gouffon worden van 1962 tot 1964 in hetzelfde weekblad gebracht. We moeten opmerken dat Jean Canolle sindsdien geen beeldverhalen meer gemaakt heeft.

CAOUISSIN (Henri)

Henri Caouissin is niet alleen de scenarist van historische verhalen Henri Cado, welbekend bij de lezeressen van J2 Magazine, hij is tevens de oprichter van l'Appel d'O Lo Lé, een typisch Bretons blad, dat hij sinds 1970 nieuw leven ingeblazen heeft. Als vriend van Le Rall, Thomen, Jobbé-Duval, enz., gaat hij voort met de werken van deze verdwenen kunstenaars te publiceren. Hij is tevens de maker van een plaat ter herinnering aan de grote tekenaar Georges Omry: «Op zoek naar de wonderlijke Georges Omry».

CAP (B)

cf. Christian Denayer
Cap 7 (F) C.S.F.P.I.

Cap 7 is de codenaam van Johns Collins, de Britse geheime agent in dienst van de geheimzinnige «Monsieur M».

Zijn avonturen brengen hem van Engeland naar Duitsland en verschillende andere landen,

die in de Tweede Wereldoorlog gewikkeld zijn. In 1958 ontwerpt Pierre Dupuis deze figuur, waarvan hij de avonturen voortzet tot in 1965. Opgemerkt moet worden dat het uiterlijk van Cap 7 veel weg had van een anedere held van Pierre Dupuis: Mac Gallan.

CAP 7 (F)

Maandblad in zakformaat door de Société Française de la Presse illustrée van februari 1958 tot november 1965. De inhoud: de avonturen van Cap 7 door Pierre Dupuis, Jean Le Squal, Trois des Chindits en Captain Jones van Maxime Roubinet, de onderzoeken van Mic Arsene van Jean Pane, Dan Jerry, Capsule van M. Radenen, en le chevalier Biscaye. Elke maand in totaal 132 bladzijden Franse beeldverhalen, wat tamelijk zeldzaam is voor een blad in zakformaat. Opgemerkt moet worden dat bepaalde avonturen gebracht werden onder de titel M. 15 tussen 65 en 67.

CAP 7 (F)

Nieuwe uitgave van Cap 7, maar nu voor volwassenen. Geen spoor meer van de held Cap 7, maar oorlogseries, meestal afkomstig uit het buitenland. Enkele series van Pierre Dupuis en Francis Bergesse. 9 nummers verschenen tussen juli 68 en 69.

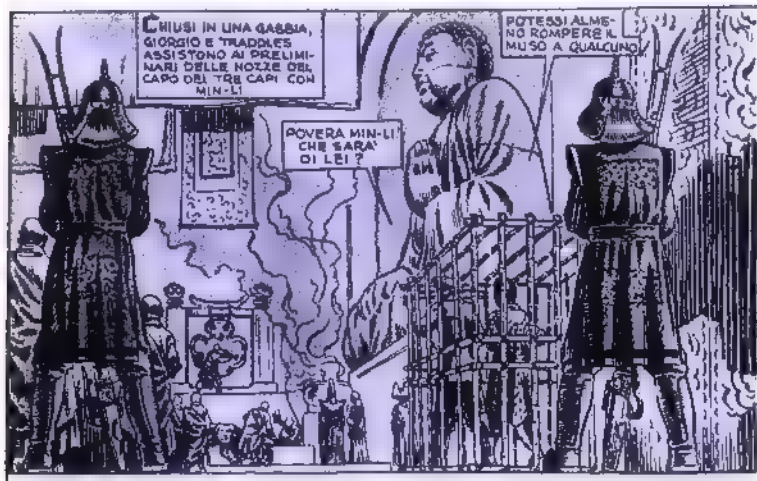
CAPELLA

Deze naam van een ster is die van de roodharige en vechtlustige metgezellin van Mr. Magellan, van Geri en Duchâteau.

CAPICIA (Argentinië)

Adolfo Mazzone ontwerpt deze komische serie in 1939. Capicia is een soort beweegbare clown, die onrust brengt in het leven van hen, die hem «geadopteerd» hebben.

WORDT VERVOLGD

A. CANALE «Il solitario dei Sakya»

MILTON CANIFF

BURMA in
«Terry and the Pirates»
van Milton Caniff.

GO WEST

DERIB
GREG

WIE KAN ONTKENNEN DAT DIE ZWERVERS DE INDIANEN NIET ALS VRIEND HEBBEN? DIE KNAAP IS EEN SPION VAN DIE KIO- WA'S EN DIE ANDERE SCHLUKKEN ZIJN ALLEEN MAAR GEKOMEN OM TE KIJKEN WAT HIER TE HA-

IK ZAL DIE BOEF WEL EVEN TE GRA- ZEN NEMEN...

OH, DAT IS EEN GEMENE LELIEN!

GOOI ZE IN DE BAK!

AAN DE HOOGSTE BOOM MET ZE!

MEDICINE LODGE MOET SCHOON!

ZE HEBBEN GELIJK! WE WETEN NIETS VAN DE VREEMDELINGEN!

SINDS ZE HIER ZIJN GAAT ALLES VERKEERD!

MEER DAN OIT TEVOREN!

ACHTER DE TRALIES MET ZE DAN ZIEN WE LATER WEL VERDER

TAKEL ZE NIET AL TE ERG TOE! TOT WE DE MACHT IN HANDEN HEBBEN, MOETEN WE NIET OVERDRIJVEN!

BEGREPEN, HA HA HA!

WEL HEB IK OIT!

DE VERWARING IS ZO GROOT DAT ZELFS MIJN GROTE BAAS DAARBOVEN HET NIET MEER WEEET.

IK IN DE GE- VANGENIS! GELUKKIG DAT DE KINDEREN ME NIET KLUNZEN ZIEN!

ER MOET SNEL HULP KOMEN ANDERS VREES IK DAT ER NIET VEEL HOOP MEER IS VOOR ONS.

IK BEN EEN VREED- ZAME INDIAN, MAAR IK HOOP NU TOCH DAT DE KIOWA'S DEZE STOMMELIN- GEN EEN FLINK PAK GLAAG KOMEN GEVEN.

ZEG DAT NIET! MISSCHIEN SCALPE- REN JE JOU WEL ALS EERSTE!

Te Medicine Lodge willen blanken en Indianen elkaar vriendschappelijk ontmoeten. Brad Hammer, die met zijn bende terreur zaait in het stadje, zal alles doen wat mogelijk is om een vradelievend overleg te dwarsbomen.

DE ZON TEGEMOET!

ONDERTUUSEN VER VAN DE STAD...

VOORAL GEEN GRAPTES, JONGENS. DAT ZOU NIET GESLAAGD ZIJN. IK GELOOF DAT WICHITA ER LANGZAAM IN SLAGT ZE OM TE PRATEN...

EN IK ZEG U, GROTE OPPERHOOFDEN, SLECHTS ENKELE SCHURKACHTIGE BLANKEN TRACHTEN DE OVEREENKOMST TE LATEN MISLUKKEN. ZIJ ZIJN ZOWEL UW ALS ONZE VIJANDEN!

MIJN VERKENNER, SNELLE VOS, HEEFT DEZELFDE BESCHRIJVING VAN DE OVERVALLERS GEGEVEN ALS WE ZOJUIST GEHOORD HEBBEN UIT DE MOND VAN WICHITA. DE LEIDER SCHIJNT WEL DE GEELIJK BRAD HAMMER, DE DOLLE STIER, TE ZIJN...

QUANAH-VAN-DE-COMANCHES ZIET DAT DE BLEEKGEZICHTEN VAAK DOMME EN ONHANDIGE VALSTRIKKEN OPZETTEN. ALS DAT HET GEVAL IS, ZULLEN DE TEKENEN ORA DUIDELIJK WORDEN OP DE WEG NAAR MEDICINE LODGE. DE WRAAK VAN QUANAH ZAL DAN VERGELIJK ZIJN!

OEF!

WOAH! WOAH! VUURSTROOM-VAN-DE-COMANCHES HEEFT DE BLAUWJASSEN GEZIEN! ZE NADEREN IN DE VALLEI ACHTER DE BERGEN!

VLIEGENDE PIJL-VAN-DE-KIOWA'S ZEGT DAT DE COMANCHE DE WAARHEID SPREEKT! DUIZEND RIJTERS NADEREN MET KANONNEN!

EEN RAMP!

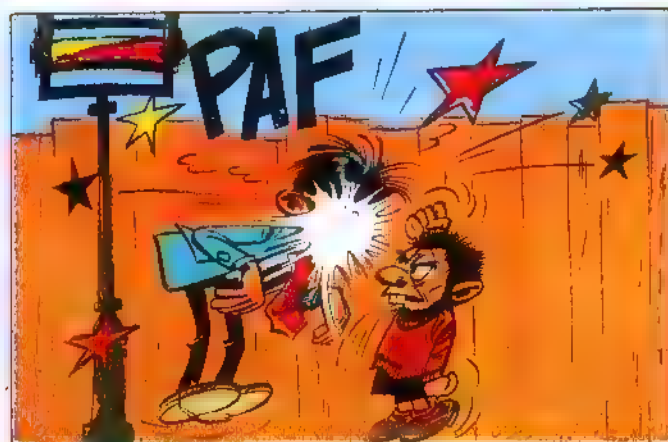
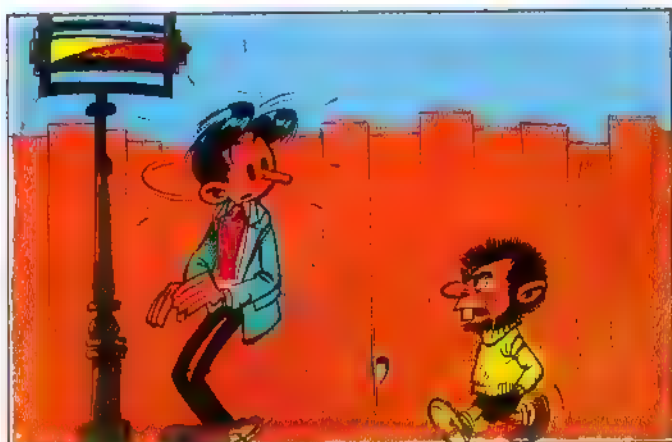
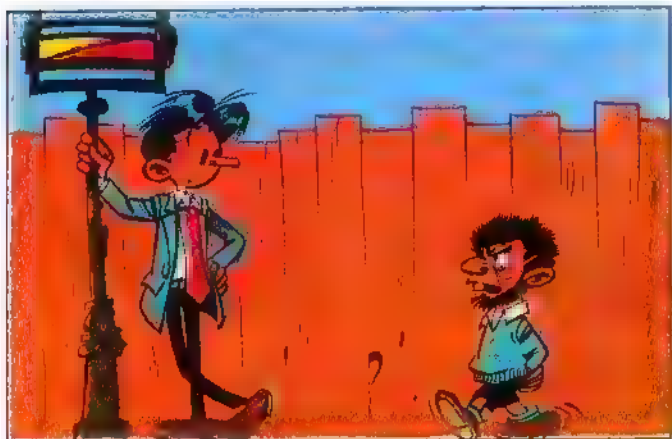
wordt vervolgd

TON en TINNEKE

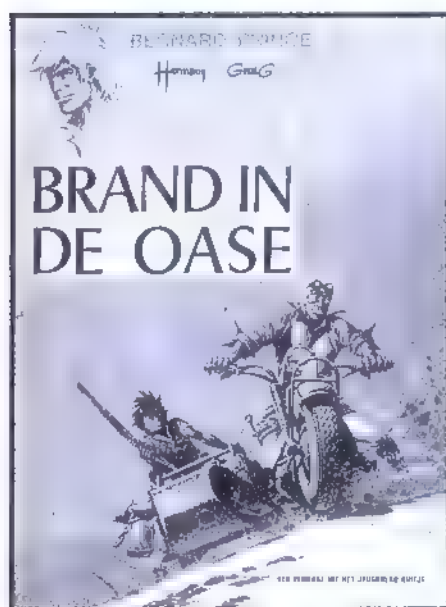

MITTEÏ
GODARD

DEZE PRACHTIGE STRIPALBUMS
VAN DE LOMBARD UITGAVEN
ZIJN NU
VERKRIJGBAAR
BIJ JE BOEKHANDELAAR

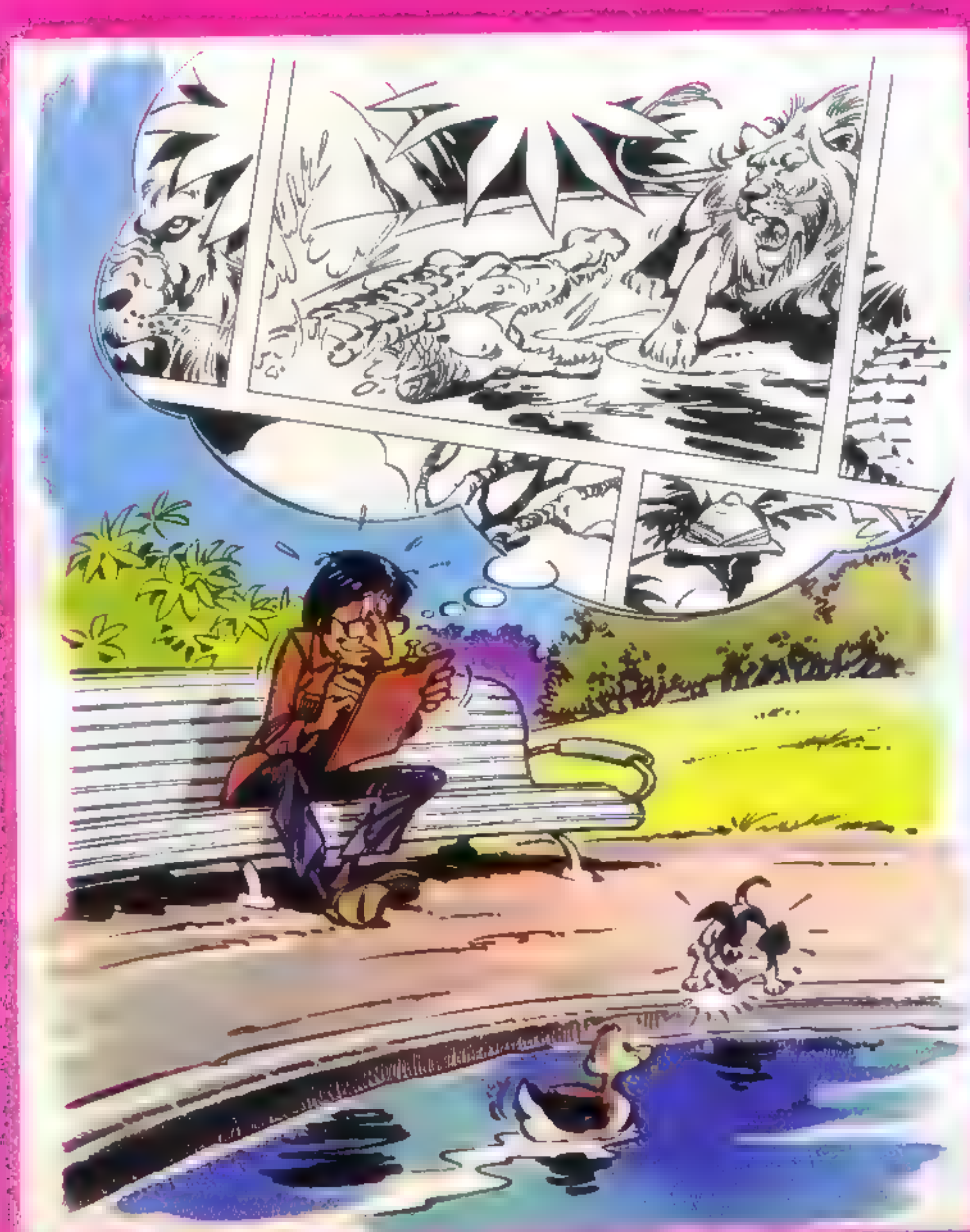

2000

magazine

ONS DOSSIER OVER

DE GEHEIMEN VAN HET BEELDVERHAAL³

DE GEHEIMEN VAN HET BEELDVERHAAL

3

de natuur als voorbeeld

Negen van de tien amateur-tekenaars, die bezeten zijn van beeldverhalen, vergeten dat het op de eerste plaats om een echte tekening gaat en dat niet-abstracte tekeningen voor alles op de werkelijkheid gebaseerd zijn.

Kopieer nooit (ik zou bijna zeggen «blindelings») reeds verschenen beeldverhalen. Begin bij het begin: **neem de natuur als voorbeeld!**

Ik weet dat het minder grappig is. Men zet bij voorkeur lachwekkende kereltjes met een grote neus op papier of begint aan een science-fiction verhaal, waarbij men — ten onrechte — denkt dat dit toch niets ■ maken heeft met de werkelijkheid.

Ja. Je moet een stoel kunnen tekenen (dat ■ erg moeilijk) door er naar te kijken. Ja, je moet de «echtheid» van een bezem, die tegen een muur staat kunnen vastleggen, van een das aan een spijker aan de muur, van een lepel op een leeg bord. Dat alles moet je kunnen tekenen. Ja, je moet met je tekenboek naar buiten gaan, een echt landweggetje ontdekken, een authentieke telegraafpaal, een bestaand pleintje. Je moet de sokkel van een standbeeld bekijken, de goot langs een

huis en zelfs het loketje in het postkantoor.

Word geen tekenaar, die steeds maar hekjes tekent die al dertig jaar lang niet meer bestaan, afgrijselijke heggen in beeld brengt of stenen muurtjes, die je nooit tegen komt. Zorg ervoor in «direct contact» te zijn met het leven, met de tijd, zelfs als je besloten hebt je verhalen in de Middeleeuwen of in het jaar 3.000 te plaatsen.

En als je werkelijk heel goed bent, teken dan ook een koe, een hond of een paard naar de natuur. Bedenk dat een toekomstig scenario misschien een stieregevecht, een achtervolging te paard of een aanval van wolven voor je in petto heeft. En dat moet dan allemaal echt lijken.

het inkleuren

Er zijn twee soorten kleurwerk te onderscheiden: dat van de grote illustraties (bepaalde omslagen, maxi-zoo's, karikaturen, posters...) en dat van de echte beeldverhalen.

De illustraties bevatten geen zwarte omtrekken (lijn om de vormen aan te duiden), ze worden als schilderijen gemaakt: de kunstenaar maakt, zoals een schilder dat doet, met potlood een dunne schets op een stevig stuk karton (gewoon papier zou vervormen als het nat wordt bij het verven), daarna wordt de illustratie uitgevoerd met water- of plakkaatverf of een handig mengsel van de twee.

Deze illustraties, in tegenstelling met het inkleuren van de beeldverhalen, worden in het groot gemaakt, op een schaal, die vaak twee maal groter is dan het uiteindelijke formaat van verschijnen.

Het inkleuren van beeldverhalen is volkomen verschillend. Eerst het eenvoudige geval van de tekenaar, die het volgende vindt om de gewenste kleuren aan te duiden: het echte inkleuren wordt dan toevertrouwd aan deskundigen op de drukkerij. Deze eenvoudige aanwijzingen (of suggesties) worden door de tekenaar met kleurpotlood aangegeven op doorschijnend papier dat aan de originele tekening vastgeniet wordt. De kleuren kunnen ook met potlood — of waterverf — op de achterzijde van de tekening aangegeven worden. Met potlood ■ dat al mogelijk door de tekening tegen een raam te houden (de betekende zijde tegen het raam); meestal echter

Een «kleurenspecialist» op de drukkerij: de door de tekenaar aangeduide kleuren worden in vier grondkleuren samengesteld die tijdens het drukken opnieuw op elkaar geplaatst worden. Maar de machine zal achtereenvolgens een gele, een rode, een blauwe en een zwarte cilinder «uitrollen». Het mengsel van deze inkt, op de juiste wijze samengesteld, vormt het volledige kleurenpalet van de beëindigde bladzijde.

Of het nu gaat om een scenarist en een tekenaar, een ontwerper van figuren en een deskundige op decorgebied, of twee talentvolle tekenaars, die samen gaan werken, het teamwork neemt steeds toe in de wereld van het beeldverhaal. Rob De Groot en Phillippe Turk vormen een mooi voorbeeld... en Robin Hoed en Clifton het resultaat.

gebruiken tekenaars, die met deze methode werken, een lichtbak. Dit is een soort tafel met een matglazen bovenplaat, waar een lichtbak onder geplaatst is. Door de te kleuren tekening er omgekeerd op te leggen, wordt deze duidelijk zichtbaar.

Als je zelf een lichtbak maakt, denk dan aan het warmteprobleem. Vergeet de ventilatie niet en gebruik geen brandbaar materiaal voor de bak. Het echte inkleuren (zoals voor ons blad het geval is) is ingewikkelder.

Aan de drukker wordt een zwart-wit-bladzijde gegeven. Hij maakt er op verkleind formaat (de grootte van verschijnen) een reeks fotokopieën van. De eerste is een film: de zwart-wit-tekening verschijnt op een dun vel celluloid met de

afmetingen van het blad. Dus alles wat wit op de tekening is, is hier doorschijnend, alleen de zwarte lijnen zijn zichtbaar.

Naast deze film worden met dezelfde afmetingen op speciaal papier nog verschillende afdrukken gemaakt (bestemd voor het inkleuren). In de kantlijnen staan merktekens aangegeven, want er mag slechts één enkele lijn zichtbaar zijn. Deze afdrukken op papier zijn niet zwart, maar grijs of lichtblauw.

En op deze afdrukken wordt ingekleurd, niet met potlood, maar met waterverf en de lijnen worden, als die er zijn, bedekt. Dit is een precisiewerkje, want vergeet niet dat er nu op ware grootte gewerkt wordt.

Als alle kleuren aangebracht en droog zijn, wordt de film er overheen geplaatst en vastgezet met wat cellotape. Het getekende blad wordt nu zichtbaar zoals de lezer het onder ogen krijgt. En vergeet niet dat vlekken of vegen ook overgenomen worden!

Uiteindelijk beslist het publiek over de toekomst van elke tekenaar. Met Bernard Prince en Comanche moet Hermann het hoofd bieden aan een steeds groter wordende vraag naar zijn albums... En hij tekent zelfs 's nachts nog door!

Twee dingen zijn belangrijk:

1. Bij het inkleuren bestaat echt grijs niet (zwart is gebruikt voor de lijnen op de film, er wordt dus niet voor de tweede maal zwart gebruikt). Vermijd dus zoveel mogelijk om kleuren te gebruiken, die zwart of grijs vereisen. Zelfs de kleur van asfalt op een weg bijvoorbeeld moet samengesteld worden door een knap mengsel van blauw en rood, waardoor een soort mauve ontstaat dat grijs nabootst. Bekijk gedrukte voorbeelden maar eens van zeer dichtbij.

2. De echte zwarte vlakken (haar, kleding, de avondlucht, enz.), die op de originele tekening konden voorkomen, staan vanzelfsprekend ook op de in te kleuren vellen. Om het goede effect te verkrijgen, moet je blauw over deze zwarte vlakken halen. Je krijgt dan bij het drukken een mooie zwarte kleur met veel «diepte».

Het succes van een held brengt deze vaak tot aanvullende bezigheden naast zijn avonturen in het beeldverhaal: hier Dommel, die samen met Jacques Careuil, spelletjes voor de televisie organiseert.

ENKELE AANWIJZINGEN VAN EEN AMERIKAANSE TEKENAAR...

1) Gebruik diepzwart voor aangrijpende effecten of spannende «ogenblikken».

Een boom of wat struikgewas op de voorgrond, donker gehouden, zullen de tent, die de held op een open plek neergezet heeft, veel beter uit laten komen.

De duisternis, die heerst in een schuur, waar de helden van voren gezien binnen komen, verhoogt de geheimzinnigheid (let op: een van de figuren staat nog in het licht, de andere al in het donker).

Door een glazen ruit bespioneert een raadselachtige figuur een andere persoon, die zich in de zon bevindt: het licht duidt het slachtoffer aan, het donker onderstreept de... duistere bedoelingen van de ander.

2) Je doet «aan film». Haal voordeel uit de spannende momenten: de held wordt hier bedreigd door een achtervolger, waarvan slechts de voeten zichtbaar zijn. Het effect is veel krachtiger dan wanneer de achtervolger helemaal te zien zou zijn, omdat we zo de gevoelens van de in gevaar verkerende held beter delen.

3) Omdat je inktpot tot de rand vol zit met mooie, zwarte inkt hoeft je er nog niet overvloedig gebruik van te maken. Hier (Roy Crane is nog steeds aan het woord) een tekening, die op grootse wijze mislukt is omdat ik het «te goed» wilde doen. De prauw op de achtergrond zou veel duidelijker uitgekomen zijn als ik afgezien had van die opvallend getekende hoeveelheid niet ter zake doende planten op de voorgrond...

Roy Crane is een Amerikaanse tekenaar, de maker van een dagelijks verschijnende avonturenstrip in de Verenigde Staten uitgebracht door enkele honderden bladen sinds vele jaren. Het gaat over de belevenissen van «Buz Sawyer», die aan het hoofd staat van een privé-detective-agentschap en die alleen sympathieke gevallen uitkiest. Het systeem van de dagelijks verschijnende strip, waarbij geen kleuren gebruik worden, heeft Roy Crane een diepgaande kennis van «zwart-wit» gegeven. We brengen hier enkele aanwijzingen voor jeugdige tekenaars zoals hij ze gepubliceerd heeft in het uitstekende blad «Cartoonist Profiles». Hij is zo vriendelijk geweest ons toe te staan hier gebruik van te maken.

werken als assistent...

De eerste stappen doen «in de schaduw» van een doorgewinterde tekenaar is de droom van veel beginnelingen.

Het is niet altijd een utopie: sommige tekenaars doen inderdaad een beroep op assistenten, die ze dan als hun leerlingen vormen.

Maar het in dienst nemen van een assistent wordt alleen dan in overweging genomen als hij werkelijk in staat is om te helpen.

De «meester»-tekenaar zoekt alleen hulp om tijd te winnen en niet om tijd te verliezen met het geven van lessen. De assistent moet direct in het begin tonen dat hij praktische eigenschappen bezit. Hij moet goed kunnen inkleuren, handig teksten kunnen schrijven in de ballonnetjes, achtergronden of auto's kunnen tekenen, kortom enkele specialiteiten kunnen voorstellen.

Vanzelfsprekend zal hem ook gevraagd worden om het werk van de meester voor te bereiden (de formaten berekenen, papier snijden, gummen en zelfs boodschappen doen en pakjes maken), maar deze diensten zijn niet voldoende. De «geslaagde» assistent wordt beloond voor zijn werk, wat het idee van de leerling volkomen wegvaagt.

Sommige assistenten worden na een tijdje medewerkers, ploeggenoten of zelfs wel deelgenoten van de voornaamste tekenaar en in sommige gevallen wordt een dergelijke samenwerking blijvend.

Maar het gebeurt vaker dat de assistent na enkele jaren praktijk gedaan te hebben eigen werk gaat leveren, hetzij in de lijn van de meester (door het overnemen van een van diens figuren bijvoorbeeld, of door een sterk gelijkend ontwerp), hetzij volkomen verschillend.

Meestal erven assistenten een stijl, die sterk lijkt op die van de hoofdtekenaar. Er wordt dan gezegd dat er «scholen» gevormd worden. De persoonlijkheid moet dan wel wat plaats maken voor de doelmatigheid. Dat moet eenieder voor zichzelf uitmaken...

wat verdient een tekenaar van beeldverhalen?

Dat hangt allemaal samen met de soort beeldverhalen, de uitgever en de uitgave, waar het om gaat.

Er bestaan op bescheiden schaal kleine agentschappen of uitgeversmaatschappijen, die over het algemeen bekende, maar slecht betaalde, beeldverhalen brengen. Maar men is minder veeleisend en in het begin — op voorwaarde geen levenslang contract te tekenen en vooruit te willen komen — zullen deze mogelijkheden misschien niet volkomen te verwaarlozen zijn.

Maar als je te maken krijgt met de grote firma's, waardoor belangrijke en bekende uitgaven verzorgd worden, wordt het ernstiger. Voor de talentvolle tekenaar is het beeldverhaal (zoals het grote publiek soms denkt) geen aanvullende bezigheid naast een «belangrijkere» werkzaamheid, maar een ernstig en veeleisend beroep, dat al zijn tijd vraagt... en waar men van kan leven, wat bij de niet-grafische literatuur niet altijd het geval is.

De maker van beeldverhalen wordt vanzelfsprekend betaald naargelang de aandacht, die het publiek aan hem schenkt. Hetzelfde geldt bij het toneel of de film. Veel succes betekent grote gages. Maar dat is vooruit lopen op het onderwerp, aangezien de beginneling het publiek nog onverschillig laat. We zullen ons dus bezig houden met het basis-minimum.

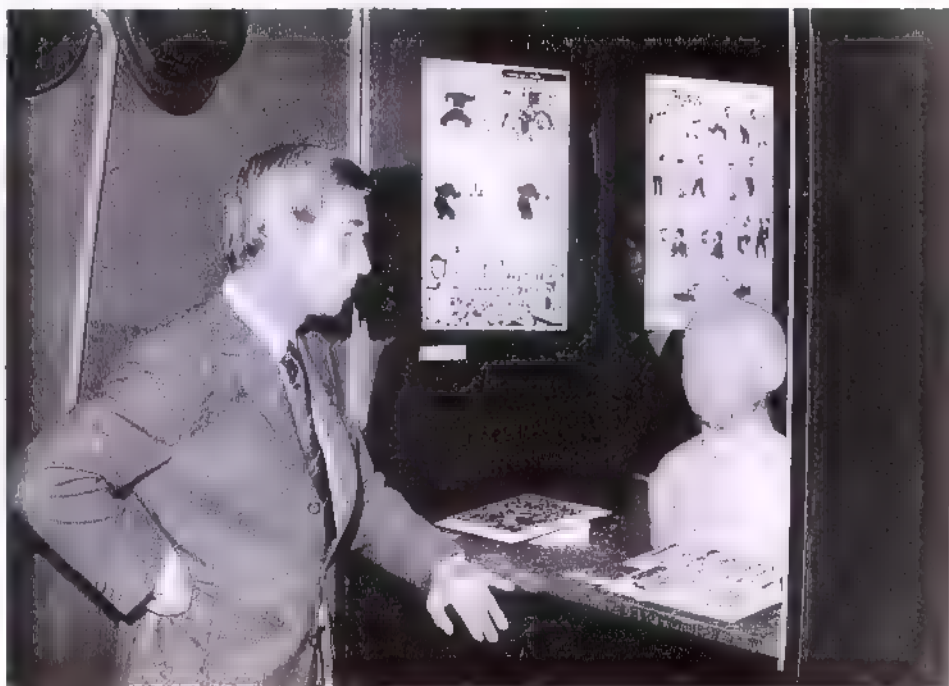
Voor een getekende bladzijde van een beeldverhaal met tekst en tekeningen

wordt tussen de 2500 en 4000 Belgische frank betaald (tussen 170,- en 280,- gulden), naargelang de soort (vraag en aanbod), de uitgever en... het ogenblik.

Deze prijs wordt betaald voor de publicatie in een belangrijk blad en de auteur is hieraan gebonden. Hij kan bijvoorbeeld niet enkele bladzijden van figuur X aan een uitgever verkopen en dezelfde figuur X daarna elders gebruiken, of dezelfde bladzijden tweemaal verkopen.

Een contract legt deze voorwaarden vaak vast, maar ze gelden ook zonder contract. Een held, die door een uitgever gebracht wordt, is pas dan vrij als de uitgever hem niet meer wil hebben of als de tekenaar en de uitgever overeen komen de samenwerking niet langer voort te zetten.

Als alles goed gaat met de samenwerking zal de uitgever, in de meeste gevallen, ervoor zorgen dat de held ook in andere bladen, meestal in het buitenland, zal verschijnen; of in een volkomen andere sector zoals een damesblad bij-

Voor een originele bladzijde van «Kuifje in Moskou» (1929) en een andere uit zijn nieuwste album, droomt Hergé over de loopbaan van Kuifje...

een uitgever, wat is dat?

voorbeeld of een vakblad, enz. Dit hergebruik wordt aan de tekenaar betaald, buiten zijn gewone gages. Aangezien de uitgever de verkoop verzorgd heeft, wordt de opbrengst zoals overeengekomen was verdeeld tussen uitgever n. 1 en de tekenaar. Als de opnieuw verkochte tekeningen in het buitenland verschijnen, heeft de tekenaar niet voor de vertaling te zorgen. Deze wordt door de koper verzorgd en niet door de verkoper.

Een ander aanvullend gebruik van succesvolle beeldverhalen is, zoals men al vermoedde, het album. De uitgever heeft onkosten bij het samenstellen van de albums en de verkoop aan boekhandels. De tekenaar zorgt (over het algemeen gratis) voor aanvullend materiaal, dat noodzakelijk is voor het album: een tekening voor de omslag, enz. De tekenaar krijgt, op de verkoop van deze albums, bepaalde royalties uitgekeerd, die verschillen naargelang de uitgeverij en de collectie, maar die over het algemeen tussen de 6 en 12 % van de uiteindelijke verkoopprijs van het album liggen. Deze rechten worden om de zes maanden of om het jaar uitgekeerd, in elk geval na een bepaalde periode waarin de resultaten van de verkoopscijfers met zekerheid vastgesteld kunnen worden. Als het succes van het beeldverhaal (en de maker ervan) werkelijk erg belangrijk wordt, zal dit succes nog verder uitgebuit worden. Misschien worden er wel voorwerpen, spelletjes of kledingstukken gemaakt met daarop een afbeelding van de succesvolle held. Misschien wordt hij wel voor reclame-doelinden gebruikt om bepaalde producten op de markt te brengen. Er kunnen ook films of tekenfilms van gemaakt worden. Elke keer zal de maker-tekenaar (die altijd zijn goedkeuring moet geven, want zonder zijn goedkeuring wordt de held nooit gebruikt) de overeengekomen som of het overeengekomen percentage uitgekeerd krijgen.

We stellen dus vast dat de factor succes het belangrijkste is. Het kan, waarom zouden we dat verzwijgen, een fortuin betekenen.

Maar dat wonder-succes kom je vanzelfsprekend niet elke dag tegen. We stippen het hier aan om duidelijk te maken tussen welke grenzen de normale loopbaan van een tekenaar zich kan bewegen. Het is bijna even moeilijk om in deze wereld succes te hebben als dat in de filmwereld het geval is. In beide gevallen moet er veel talent aanwezig zijn. En men mag vooral nooit op succes hopen zonder daarbij heel hard te werken.

Een uitgever is voor alles wat gedrukt wordt gelijk aan een producer in de toneel- of de filmwereld of zelfs in de industrie, waardoor onderzoekers hun werk kunnen verrichten of hun ideeën uit kunnen werken. Voor dat alles moet men tenslotte over de nodige middelen kunnen beschikken.

Betekent dit dat de uitgever een meneer met veel geld is die zich slechts tevreden stelt met het betalen van de rekeningen van de drukker (als hij tenminste zelf geen drukkerij heeft) en verder de enorme opbrengst in zijn zak steekt na het product (een blad of een boek) verkocht te hebben terwijl anderen dit voor hem gemaakt hebben?

Misschien zou dat zo zijn als er geen enkel risico aan verbonden was, als het succes verzekerd was voor er met het werk begonnen wordt en als de uitgever met de spreekwoordelijke gouden lepel in zijn mond geboren was.

In de werkelijkheid is dit zelden het geval. Men stelt vast dat er meer uitgevers (en filmproducers!) geweest zijn die zich geruïneerd hebben dan die steenrijk geworden zijn...

Het maken van films of bladen is afschuwelijk duur! Elke opvatting hierover zou fataal zijn. Het publiek moet tevreden gesteld worden of de ramp is meteen een feit.

Een «boekenbeurs» in Brussel: nu moet de uitgever op de proppen komen met zijn «troeven».

Dus elke keer als hij besluit iets uit te geven, bestudeert de uitgever alles wat daarmee samenhangt terdege en grondig: de prijs van het papier, het drukproces, de hoeveelheid exemplaren (niet te veel en niet ■ weinig), nieuwe, technische procédés en ga zo maar door; Hij moet de smaak van het publiek kennen, weten wat er in de uitgeverswereld zoal aan de hand is. Hij moet ervoor zorgen dat zijn bladen en albums goed verspreid worden op de goede dag en op de juiste plaats.

Hoe groter de firma is, hoe meer kantoren er nodig zijn voor de redactie, de verzending, het behandelen van de post, opslagplaatsen, de boekhouding, de receptie, vergaderzalen, onderhoudsdiensten, abonnementsdiensten, studio's voor het maken van de lay-out, typistes, secretaresses, chauffeurs — en garages voor de dienstwagens — en ga zo maar door.

De tekenaars werken vaak thuis en komen hun tekeningen brengen of sturen ze via de post. Dit moet allemaal bijgehouden worden, want vertraging zou noodlottig kunnen zijn voor de drukkerij, enz. Dit alles wacht niet op de resultaten van de verkoop om betaald te worden. En ondertussen moet de uitgever weten hoe de zaken staan, wat het grote succes van morgen zal zijn.

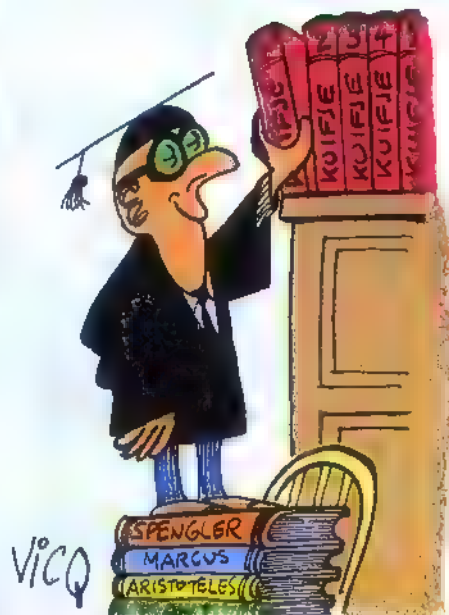
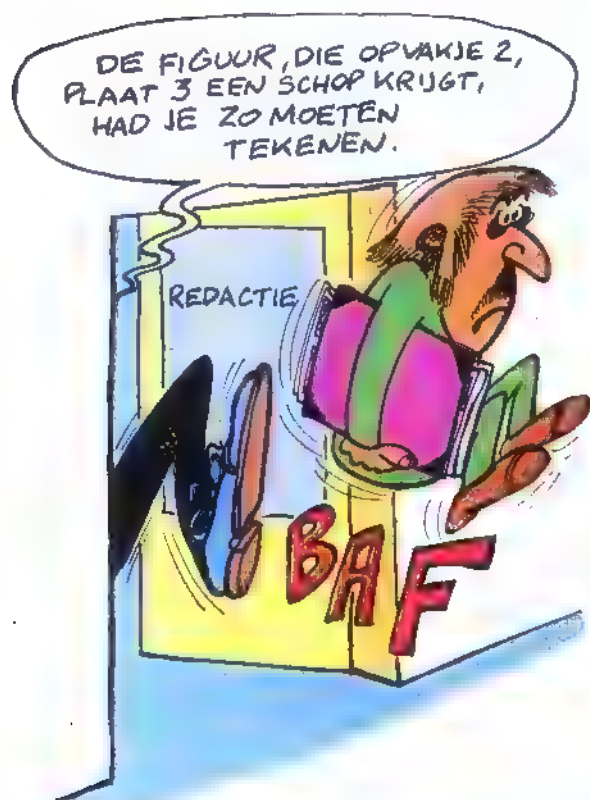
En om al deze redenen wordt een uitgever vanzelfsprekend beschouwd als een luie miljardair, die zich verrijkt door het werk van anderen.

Een kleinigheid: wat je zojuist gelezen hebt is niet geschreven door een uitgever.

LACHEN MET VICQ

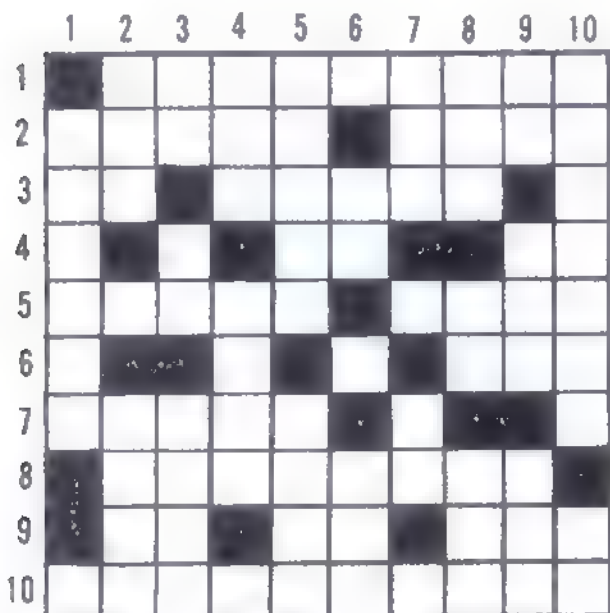
KRUISWOORDRAADSEL

Ingezonden door onze trouwe lezer Michel Muylle uit Brugge

3. Voorzetsel; mv. van hetgeen de kip geeft.
4. Het scherp van een mes; laagtij.
5. Geregeld of graag naar de mis gaan; meisjesnaam.
6. Afkorting elektriciteit; tenen mand o.a. voor fruit en vis.
7. Kussenblok.
8. Praktische staatkunde.
9. N.V. in het Frans; bw. en vnv.; elektrisch geladen materieel deeltje.
10. Mv. van twistgeschrijf.

VERTIKAAL:

1. Waar iets verkocht wordt.
2. Plaats waar bekende grotten zich bevinden; samenkomst van deze woorden (afkorting), ampère; post-skriptum; Oosten.
3. Vorm van ww. eten; bw. en vnv.; doelpunt.
4. Vorm van ontkenning; jonge raapstelen.
5. Braak liggende akker; hoeveelheid van 20 boek papier.
6. Venster met ijzeren punten ■ voor de ploeg; Tentara Repoe-blik Indonesia (afkorting).
7. Vod oude lap; halve lach.
8. Lokaas; Nota bene; inlandse knoestige boom.
9. Oud-Romeinse-munt (koperen); dialect voor één; leren handbedeksel der metselaars.
10. Vlakschaafbank.

HORIZONTAAL:

1. Iemand die handel drijft.
2. Vloeistof die geen kleur, reuk of smaak heeft; van water voorziene vruchtbare plaats in de woestijn.

STARLUX

figuurtjes van een adembenemende echtheid

STARLUX, een reeks met de hand geschilderde figuurtjes: prehistorische dieren, Romeinen, Galliërs, de Middeleeuwen, het Empire, de Far West, soldaten met moderne wapens, dieren van de boerderij en uit de dierentuin.

Vraag de catalogus bij je gewone leverancier of stuur deze bon naar FREMINEUR, Jamarlaan 29, 1070 Brussel.

BON
STARLUX
20

TIBETTON

DEAN MARTIN

Hij geeft grif toe dat hij als Dino Crocetti op 7 juni in Ohio geboren werd, maar het jaar verzwijgt hij. Ja, hij is wel ijdel. Zijn vader was kapper en zelf had hij de nodige baantjes (croupier in een casino, waarvan hij een fabelachtige handigheid bij het hanteren van kaarten van overgehouden heeft) voor hij bij de film kwam. Aangezien hij een prettige stem had, in de stijl van Bing Crosby, behaalde hij de nodige plaatselijke successen. Later

ontmoette hij Jerry Lewis en samen met deze komiek overschreed hij de drempel van de roem. Met zijn nonchalante houding gaat hij voor onverschillig door, maar dat is slechts schijn.

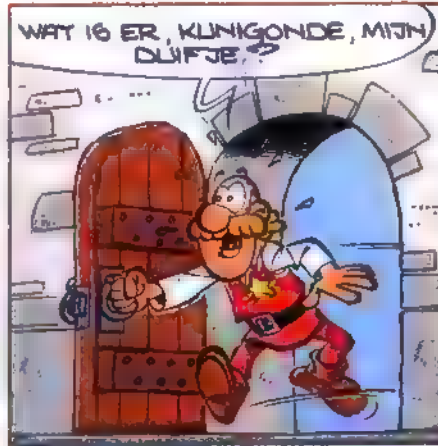
«Geloof me», zegt hij met nadruk, «je moet heel hard gewerkt hebben om met zoveel gemak de indruk te kunnen geven dat je lui bent».

ROBIN HOED

TURK
DEGROOT

COMANCHE

HERMANN
GREG

Comanche en Toby hebben Pharaon Colorado, die het geld van de veehouders vervoerde, gevonden in de hut van Hans-de-Trap-per. De gebroeders Dobbs wilden het geld in handen krijgen en belegerden de hut. Gelukkig konden Maanvlek en Clem hun vrienden te hulp komen. Op de terugweg ontmoeten zij Red Dust en Braggshaw.

DE WOLVEN VAN WYOMING

JAMMER DAT IK MIJN
VUURWERK KWIJTGERAAKT BEN. MAAR
■ KRIJG JE WEL, CONBOY!

EN IK JOU,
KILLER!

ZO, ROODKOP, DUS
JIJ HEBT JE DEEL VAN DE
OVEREENKOMST GEMIST,
HE.

PREDIKER...
HEEFT DIE
SCHOFT...

HIJ HEEFT ME GEBROKEN, KEREL.
ALS JE ME BEGRAFFT, LEG DAN ALSJE-
BLIEFT MIJN HOOFD RECHT, WANT ZO
HEB IK ALTIJD GELEefd.

ZEUR NIET.
IK MAAK EEN
BAAR EN IK NEEM
JE MEE...

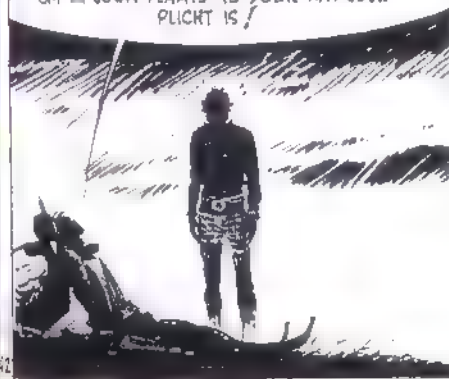
ONZIN. LUISTER, IK
MOET VLUG SPREKEN.
IK HEB GEUJK SPEL GESPEELD...
MAAR JIJ NIET,
RED DUST.

ZOLANG RUSS DOBBS IN LEVEN IS,
VERKEREN TIENTALLen ONSCHULDIGEN IN
LEVENSGEVAAR. IK KEN JE MOOIE PRINCIPES,
MAAR VERGEET ZE LIEVER VOOR HEM WEL!

JE MOET, RED!

ER BESTAAT NIETS OF NIEMAND ■ WYOMING
OM ■ JOUW PLAATS TE DOEN WAT JOUW
PLICHT IS!

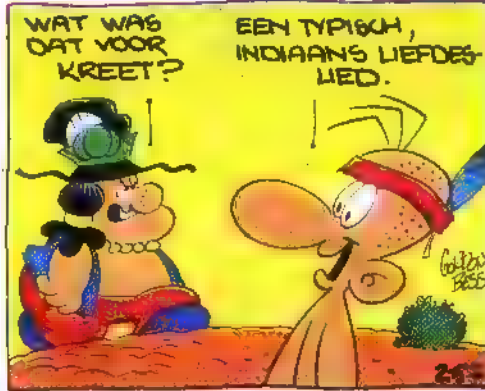
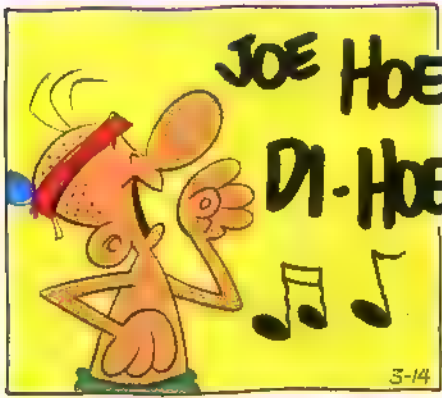
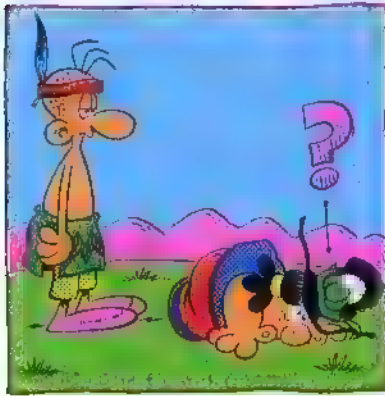
wordt vervolgd

RODDOOG

GORDON BESS

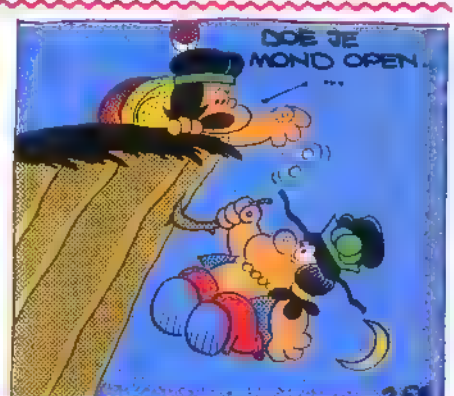
NIEUW

3 Musketiers

lekker lang... lekker lang.

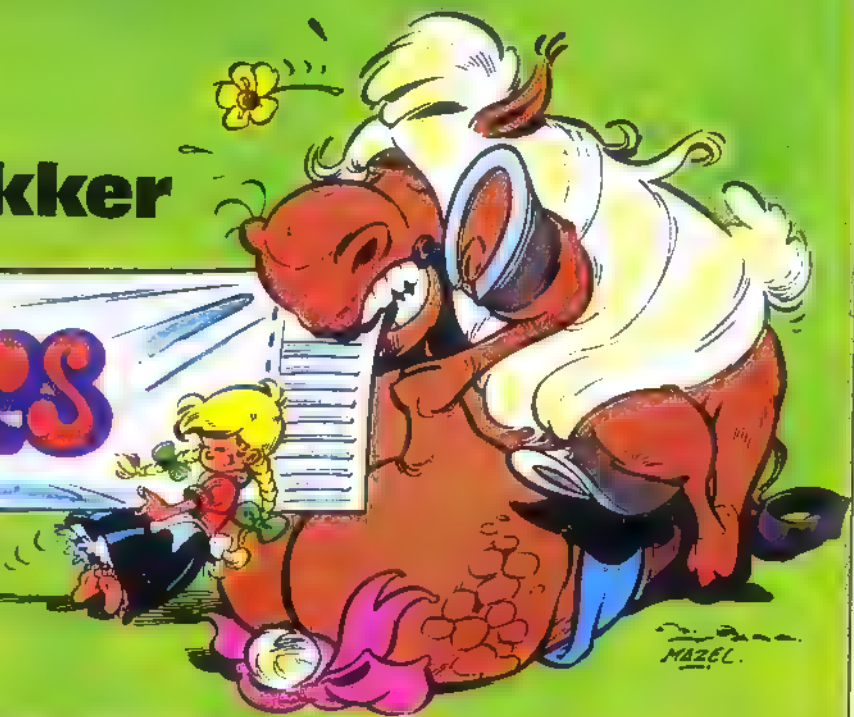

**heerlijke karamel
in melkchocolade**

lekker lang... lekker

Musketiers

LUDOVICUS

TRALALALALA... DAAR WAS LAATST
EEN MEISJE LOOS... TRALALALA... EN MIJN
BOOT ZAL NOOIT MEER ZINKEN... ZELF
NIET MET LUDOVICUS AAN BOORD...

WANT REKEN MAAR
NIET DAT IK OP EEN
DROOGTE BLIJF ZITTEN...
HIHI, WAT BEN IK
TOCH GRAPPIG!

KIJK ZELF
MAAR!

HOTEL-RESTAURANT
THE
"MAYFLOWER"

DAAROM!

MIDDEN IN DE WOESTIJN!
118 KM VAN DE ZEE... DE
ENIGE MANIER OM MIJN
87e BOOT NIET TE LATEN
ZINKEN. GENIAAL, HÈ.
JA, KOPPIE, KOPPIE! EN
DAN IS ER NOG IETS
...

ZONDER EEN
DRUPPEL WATER...
GEEN SCHIPBREUK!

IK HEB LUDOVICUS VOOR
EEN EERSTE GLAS LITGE-
NODIGD. HIJ ZAL ZO WEL
KOMEN.

JA... WALVIS AAN BAKBOORD!
HARPOEN KLAAR! WAT BEN IK
TOCH EEN TOPPLINT VAN GRAPPIG-
HEID!

HALLO, OLWE SCHIPBREU-
KELING. WEEG BIJ LITGE-
DERING WELKOM AAN
BOORD...

HET ARGALISCHAAP

Het argalischap is ongetwijfeld het grootste lid van de familie der schapachtigen. Het opvallendste van dit dier zijn waarschijnlijk wel de enorme horens, ongeveer twee meter lang, die als een spiraal bijna volledig rond gebogen zijn. Het absolute record staat, wat dit betreft, echter op naam van het Pamir-schap, eens door Marco Polo ontdekt en door deze in zijn reisverhalen over het Verrē Oosten beschreven.

Het argalischap (*ovis ammon*) is oorspronkelijk afkomstig uit Noord en Midden-Azië en kan beschouwd

worden als de stamvorm van de vetstultschapen der Mongolen en Kirgiezen.

's Zomers ■ de kort behaarde vacht van het argalischap roodachtig van kleur en 's winters bijna zwart.

Maar ondanks de machtige horens is het een planteneter, net als de schapen, die wij in onze contreien rustig in de wei zien grazen!

Fokkers hebben door het kruisen van de machtige horendragers uit de Himalaya met de vreesachtige oelen uit onze streken enkele mooie resultaten bereikt.

(Tek. NEMO
PBJ)

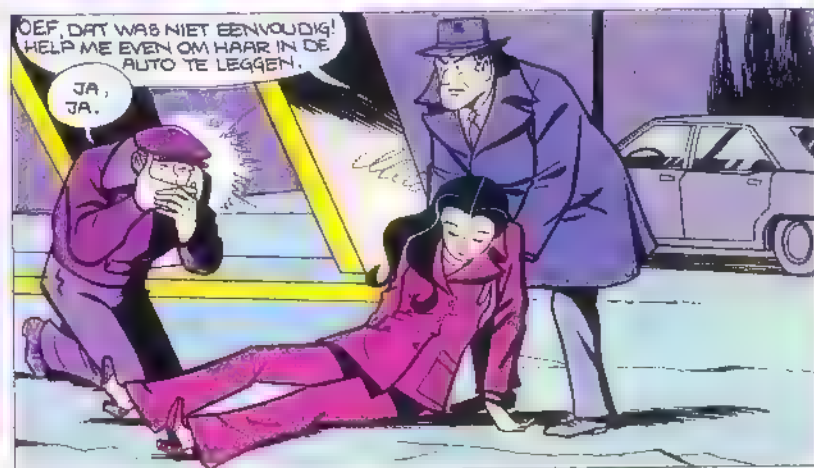
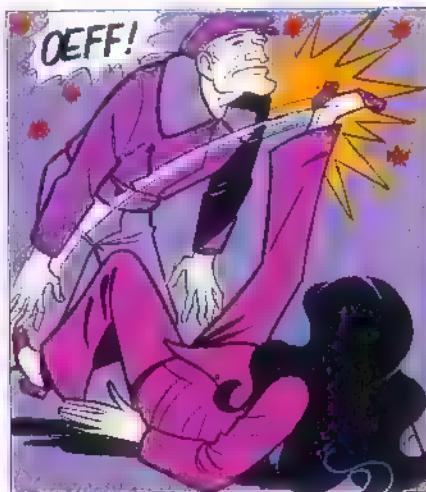
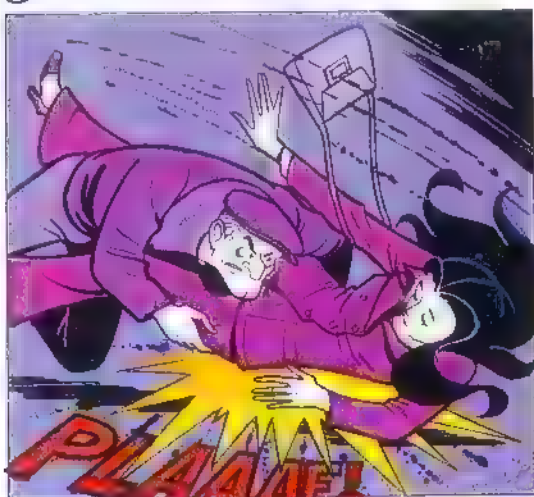

Arabella

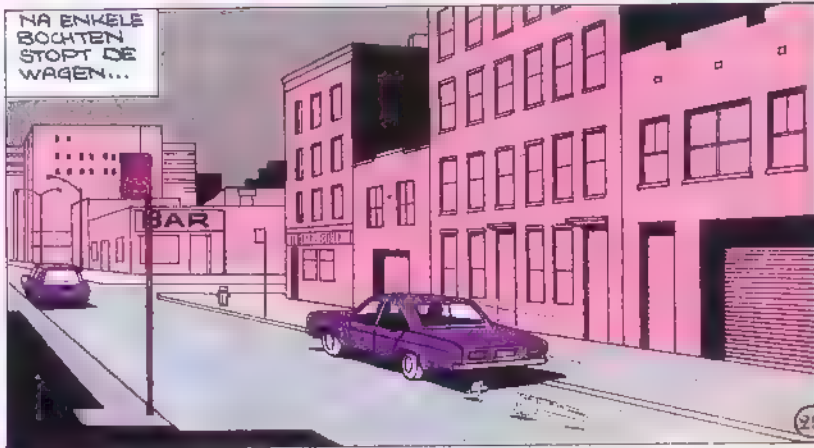
JEAN ACHE

DE WAGEN RIJDT BIJNA EEN LUR LANG. ARABELLA LIGT BEWUSTELOOS MET GEBOUWEN HANDEN OP DE ACHTERBANK.

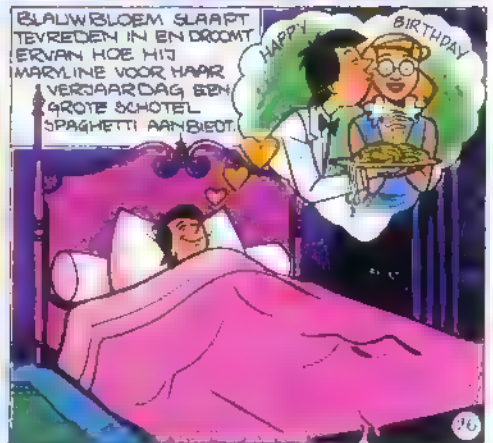
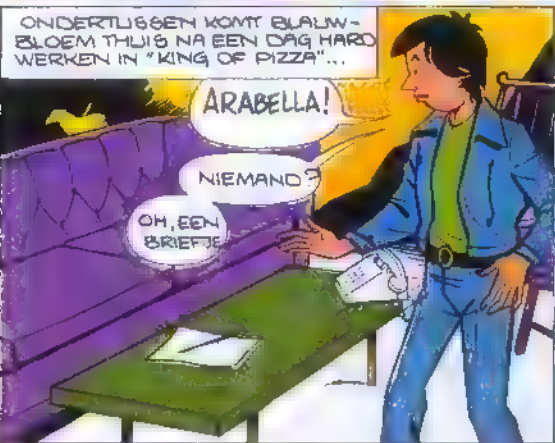
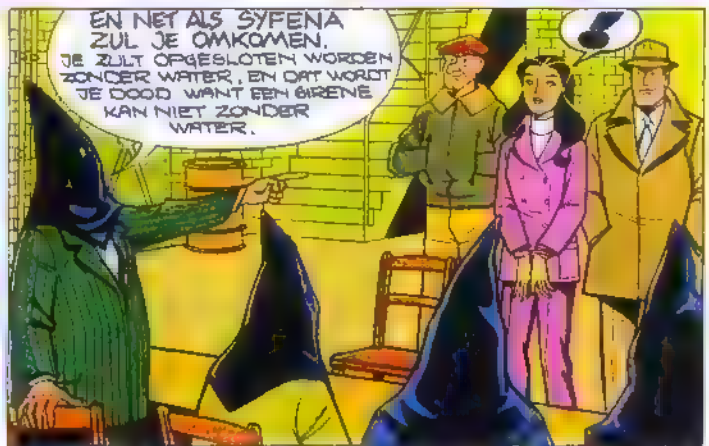
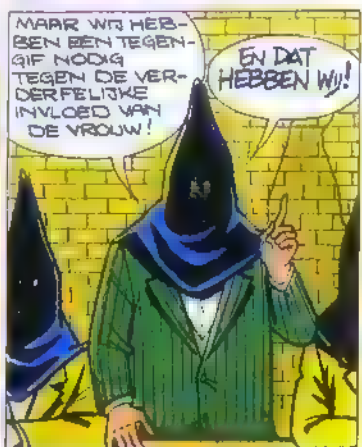
DE WAGEN RIJDT SNEL VERDER. DOOR HET KARAKTERISTIEKE GELUID VAN DE WIELEN OP STRAATSTENEN MEENT ARABELLA DAT ZE OVER EEN BRUG RIJDEN.

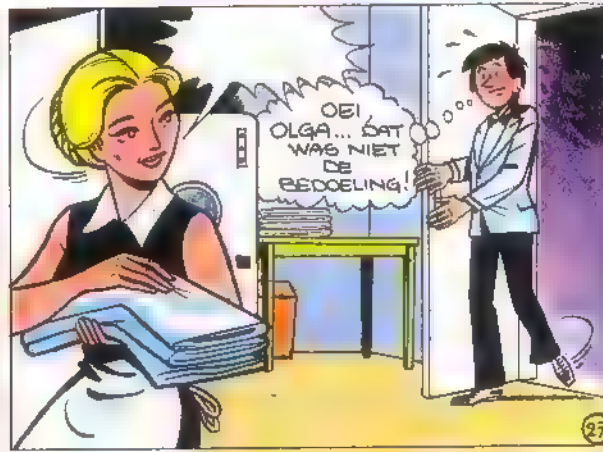
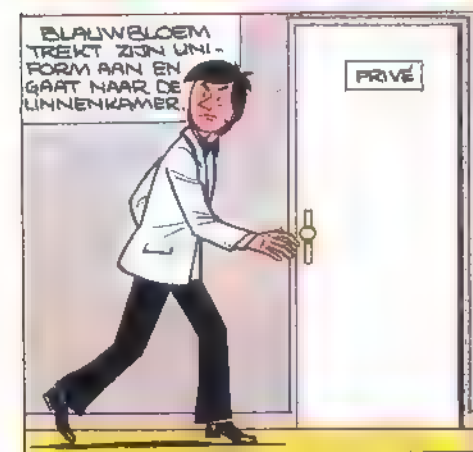
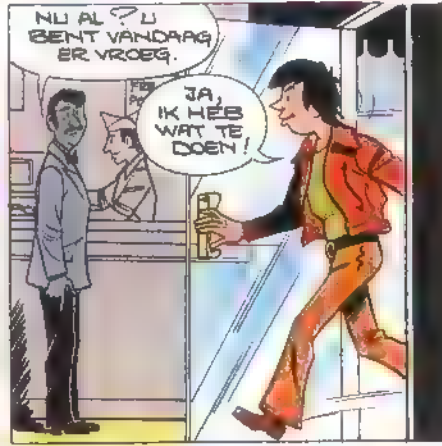
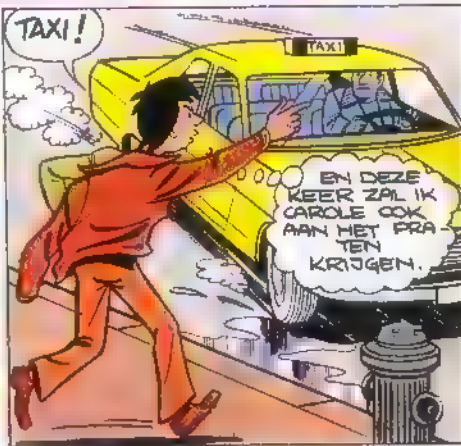
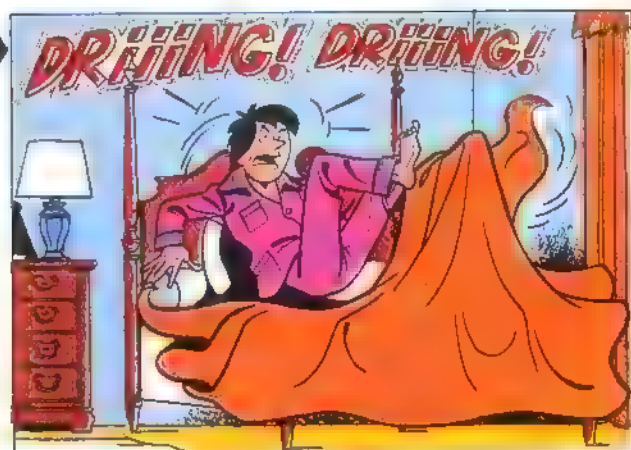

Sylena, directrice van Young Women, werd dood aangetroffen in de Hudson. Arabella heeft haar plaats ingenomen en spoort tevens de moordenaars van Sylena op. Ze rijdt naar een motel in de hoop daar de sleutel van het raadsel te vinden, maar het valt nogal tegen.

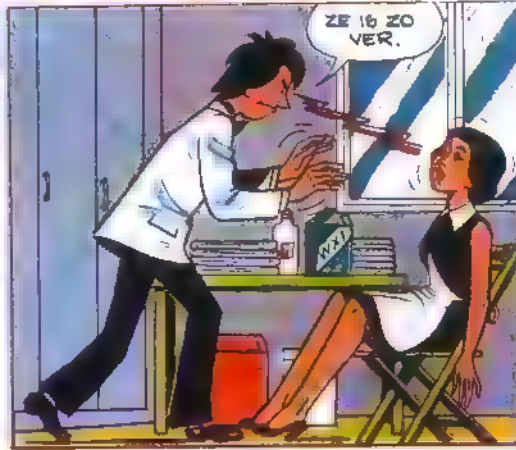
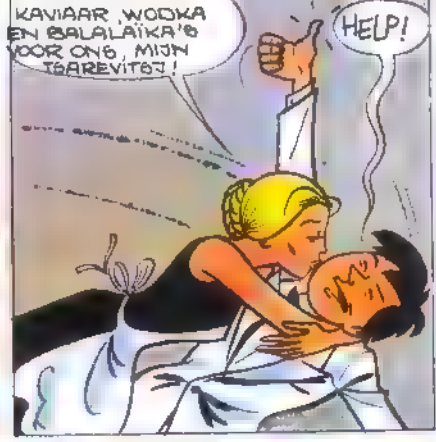
wie is bang van waternimfen?

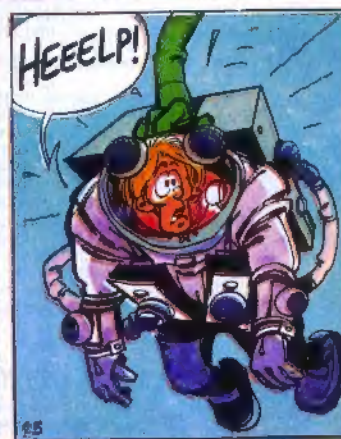
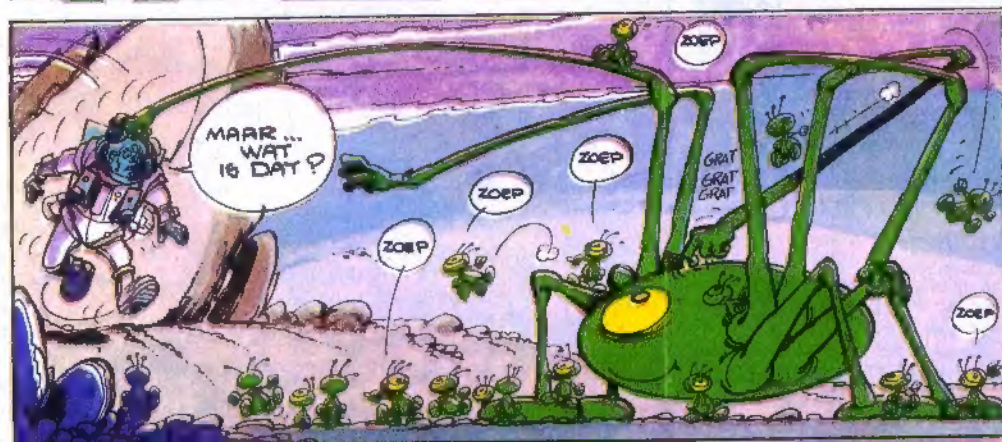
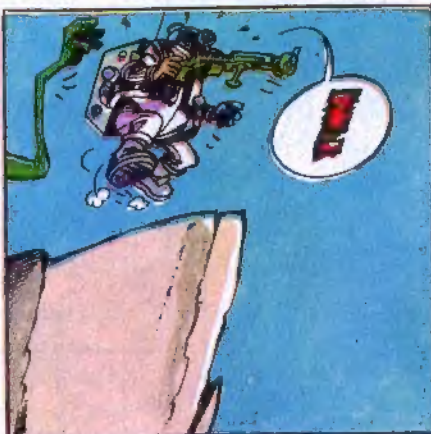
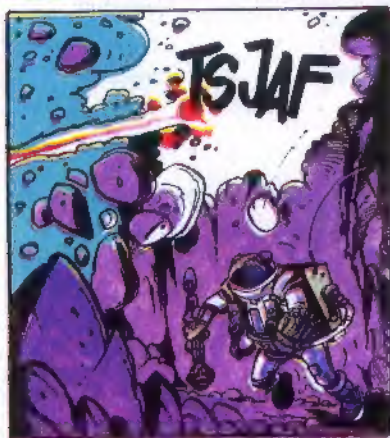

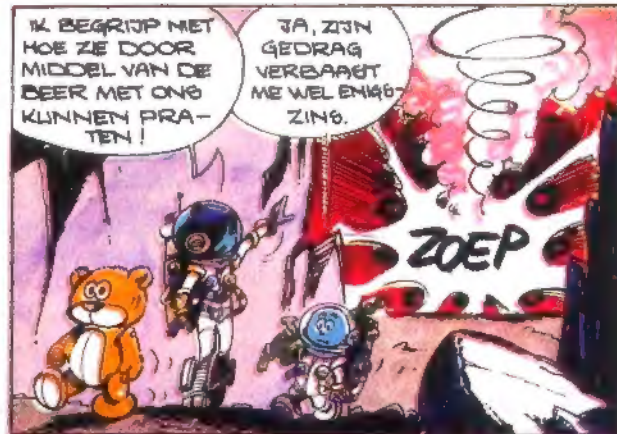
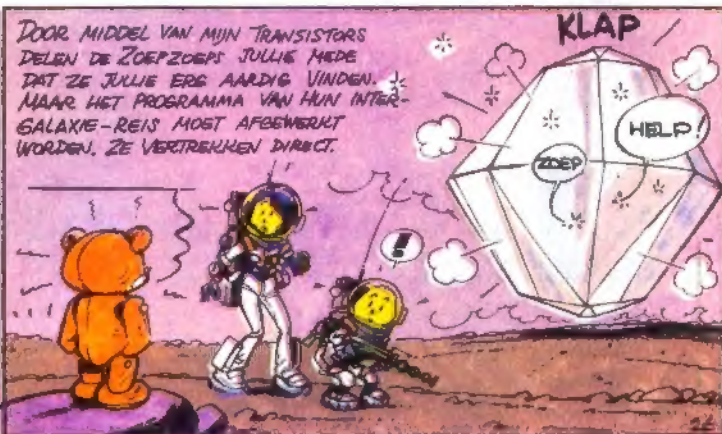
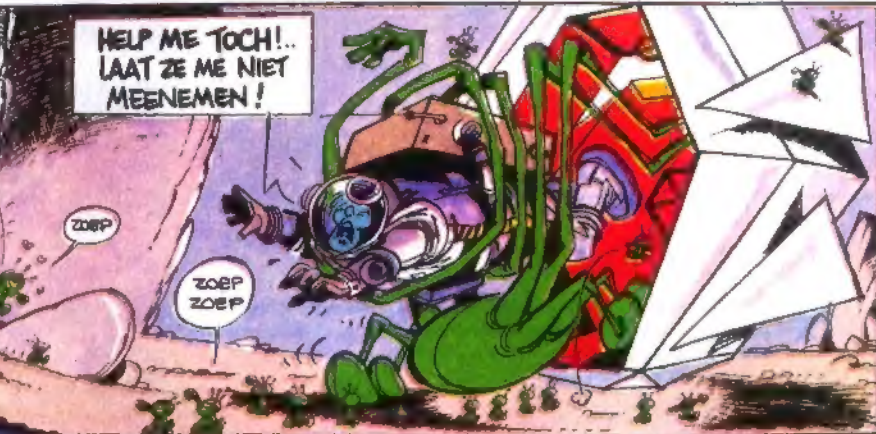
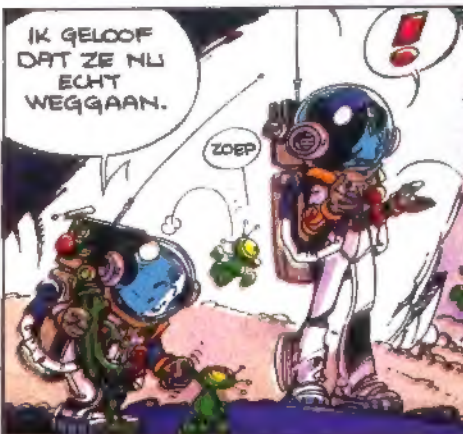
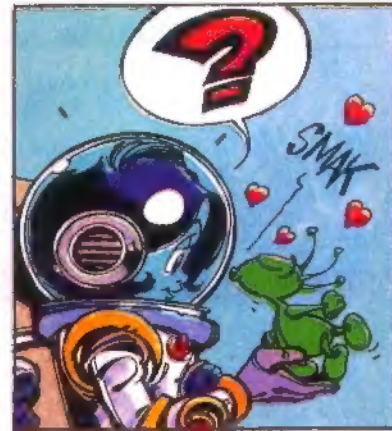
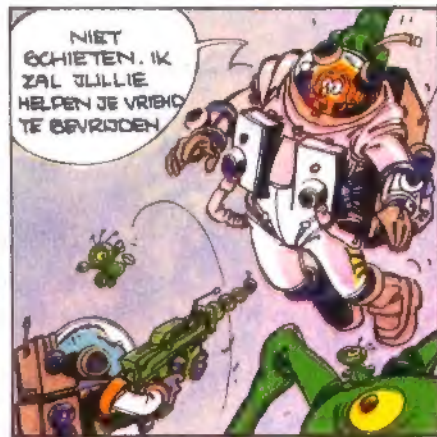

Bob Moon en Titania zijn verdwaald op de planeet Mars. Ze maakten kennis met de sympathieke Zoep-Zoepe, kleine Mars-mannetjes. Eensklaps verdwijnen de Zoep-Zoepe want ze willen niet in handen vallen van de ruimtepiraten...

een, twee, mars!

VOLGENDE WEEK:

Een nieuwe episode van de daverende avonturen van...

DE STUNTMENSEN

Een maxi-hoofdstuk vol acrobatentoeren!

schrijf eens een briefje

Burhan Comak, 5275 Bergneustadt 1, Othe Strasse 69, zoekt correspondenten uit alle landen om postzegels en prentbriefkaarten te ruilen.

Ingrid Schniepp, 708 Aalen, Gartenstrasse 109, zou gelukkig zijn met pennevrienden en vriendinnen uit om het even welk land.

Helmut Streckmann, 4412, Frerkenhorst, Granhors 17, zoekt corresp. 12 jaar, die zich interesseren voor biologie en voetbal.

Ralph Kühne, 23 Hannover, Egestorffstrasse 4 (Lindener Markt) zoekt pennevrienden die in het Engels kunnen schrijven. Ralph is 8 jaar.

Beate Tarrach, 4973 Vlotho/Westf. Winterberstrasse 126 a, zou gelukkig zijn met corresp. uit alle landen van de wereld om vriendschap te sluiten.

Guido Ooster, 4047 Dormagen, Bahnhofstrasse 14, zoekt correspondenten liefst uit Canada die in het Duits of Engels kunnen schrijven en houden van voetbal.

DUITSLAND:

Rolf Wehmeyer, 58 Hagen in Westfalen, Sundeslohstrasse, 4 zou graag corresponderen met iemand die van briefschrijven houdt en ook van lezen en postzegels. Tussen 12 en 14 jaar.

Elfriede Werner, 8080 Fürstenfelbrück, Flurstrasse 26, zoekt pennevriend om in het Engels of het Duits te corresponderen.

Klaus Schneider, 8080 Munchberg/Ofr. Theodor Heussstrasse 9, zou graag vriendschap sluiten met jongens en meisjes uit alle landen. Duits of Engels.

Thomas Farmella, Do Lutgendormund, Flaspote 86, wil vriendschap sluiten met jongens en meisjes uit de U.S.A., Canada, Groot-Brittannië. Schrijven in het Duits.

MAX de ontdekkingsreiziger BARA

